

č. 12-2011

MESAČNÍK O FILMOVOM DIANÍ NA SLOVENSKU

WWW.FILMSK.SK

film.sk

CENA 1 €

▶ Mariana Čengel Solčanská

ROZHOVOR

▶ Viditeľný svet

RECENZIA

▶ Domov na Vianoce

▶ Polnoc v Paríži

▶ Rok 2011 očami
slovenských filmárov

ANKETA

▶ RTVS po roku svojej činnosti

TÉMA

Grösslingová 32 | 811 09 Bratislava 1
 tel.: +421 2 5710 1503 | fax: +421 2 5296 3401
 e-mail: sfu@sfsu.sk | www.sfsu.sk | www.aic.sk | www.filmsk.sk | www.klapka.sk

Nástenný kalendár so zábermi z filmu *Slnko v sieti* režiséra Štefana Uhra je pripomenutím budúročného 50. výročia vzniku tohto výnimočného a prelomového diela našej kinematografie, označovaného tiež za začiatok československej novej vlny.

660
CENA

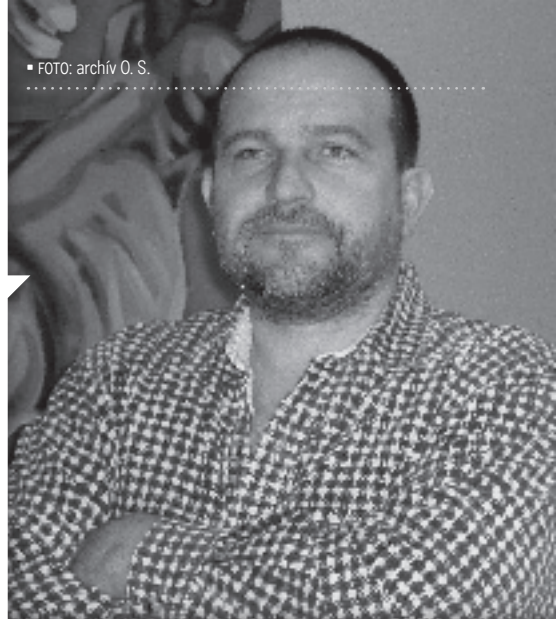
V predaji od decembra 2011 v predajni Klapka.sk, resp. na www.klapka.sk, a vo vybraných kníhkupectvách.

NA ÚVOD

S decembrovým číslom *Film.sk* vstupujeme do posledného mesiaca roku 2011. Počas neho malo premiéru štrnásť slovenských a koprodukčných filmov. Sú medzi nimi snímky, ktoré priťahli do kín veľa divákov, ktoré zaujali aj odbornú aj laickú verejnosť, kritikov aj filmárov, uspeli na festivaloch, ale aj filmy, ktorým pripadli slová kritiky alebo si získali len málo priaznivcov. Je to prirodzený chod vecí, a neexistuje kinematografia, v ktorej by sa nenašli aj filmy neúspešné, rovnako ako úspešné, nech už by sme sa na nich pozerali z akéhokoľvek hľadiska. Ako naše domáce diela videli slovenskí filmoví vedci a kritici, to si prečítate vo *Film.sk* hneď na úvodných stranách. Naopak, ako slovenskú kinematografiu tento rok zhodnotili filmoví tvorcovia, si môžete konfrontovať v závere čísla. Nekláďte sme si týmto zámer bilancovať, hoci prelom rokov k tomu vždy zvädza. Boli sme len zvedaví na názory, ktoré môžu byť inšpiratívne v myslení a pre ďalší rozvoj. Pokiaľ aj na slovenskú kinematografiu budeme nazerať takýmto spôsobom, už viac v súvislosti s koncom ďalšieho roka netreba hovoriť. Stačí len zopakovať jednoduché želanie, ktorým je veľa inšpiratívnych názorov, filmov a ľudí v slovenskej kinematografii.

► **Simona Nôtová-Tušerová**

MOJE OBLÚBENÉ SLOVENSKE FILMY

■ FOTO: archív O. S.

▲ **Ondrej Spišák**, divadelný režisér

Ak niekto povie o nejakom filme, že je jeho obľúbeným, tak to musí byť film, ku ktorému sa rád a opakovane vracia, ktorý videl niekoľkokrát, prípadne ho pozná naspamäť. A ak náhodou v televízii zbadá, že ho práve vysielajú, tak si sadne a nevstane od televízora, kým film neskončí. Je dosť slovenských filmov, ktoré sa mi páčia a sú výborné, ale rozmýšľam, ktorému z nich by som dal označenie obľúbený? Bol by to určite trojdielny televízny film *Adam Šangala*. Režiroval ho môj otec a okrem toho, že je to mimoriadne televízne dielo, tak som v ňom aj hral. Pri nakrúcaní na Oravskom hrade sme ako deti zažili jedny z najkrajších prázdnin a doteraz, vždy keď tento film pozerám, hľadám medzi deťmi, ktoré pobejú v zábere, ktorý z nich som ja. Ďalší film, od ktorého sa nemôžem odtrhnúť, je *Obchod na korze*. Je v ňom tak mimoriadne presne vykreslená slovenská mentalita, ako v žiadnom inom slovenskom filme. A do tretice film *Obrazy starého sveta*, z ktorého vyžarujú neuveriteľná krásna a múdrosť. Keby v školách nebola povinná len literatúra, ale boli by aj povinné filmy, tak tento film by bol medzi najpovinnejšími. Ozaj neviem, prečo to tak nie je.

14

22

20

PLUS / MÍNUS MESIACA

Film.sk
Mesačník o filmovom dianí na Slovensku
12. ročník
Vydavateľ:
Slovenský filmový ústav
Adresa redakcie:
Film.sk
Slovenský filmový ústav
Grösslingová 32
811 09 Bratislava
TEL.: 02/57 10 15 25
FAX: 02/52 73 32 14
E-MAIL: film.sk@sfu.sk
Šéfredaktorka:
Simona Nötová-Tušerová
Redakcia:
Eva Michalková
Redakčná rada: Peter Dubecký
generálny riaditeľ SFÚ
Alexandra Strelková
riaditeľka NKC – SFÚ
Marián Brázda
vedúci edičného oddelenia SFÚ
Miroslav Ulman
odborný referent Audiovizuálneho
informačného centra SFÚ
Eva Blašková
vedúca predajne Klapka.sk
Simona Nötová-Tušerová
tlačová tajomníčka SFÚ
Štefan Vraštiak
tajomník KFN SSN
Design & grafická úprava:
ma.LMTD
Tlač: Dolis, spol. s r. o.
Uzávierka čísla 12/2011:
23. 11. 2011
Text neprešiel jazykovou úpravou.
Názory redakcie sa nemusia
zhodovať s názormi
prispievateľov.
Foto na titulnej strane:
Polnoc v Paríži – Magic Box Slovakia
Film.sk vychádza
s podporou MK SR.
ISSN 1335 – 8286

Akékoľvek rozmnožovanie textu, fotografií, grafov,
vrátane údajov v elektronickej podobe len
s predchádzajúcim písomným súhlasom vydavateľa.
© Slovenský filmový ústav

- 03 PLUS / MÍNUS MESIACA
04 SLOVENSKÉ CELOVEČERNÉ FILMY ROKU 2011
v bodovaní filmových vedcov a kritikov
05–08 KALENDÁRIUM filmových podujatí
09–12 PREMIÉRY v kinách
13 AKTUÁLNE: Miliónty divák prehliadky Projekt 100
14–17 ROZHOVOR: režisérka Mariana Čengel Solčanská
18–19 TÉMA: RTVS po roku svojej činnosti
20–21 RECENZIA: Viditeľný svet podľa Petra Krištúfka
22–23 RECENZIA: Domov na Vianoce podľa Benta Hamera
24–25 RECENZIA: Polnoc v Paríži podľa Woodyho Allena
26–28 OHLASY: 13. MFF Bratislava / 15. MFDJ Jihlava
29 Správy Z FILMOVÉHO DIANIA
a uzávierky na granty a podporné programy
30–31 Správy Z FILMOVÉHO DIANIA
32–33 FILMOVÉ PUBLIKÁCIE / KLAPKA.SK
34 DVD NOSIČE
35 ČO ROBIA alebo na čom pracujú slovenskí filmári
36–37 PROFIL: Ladislav Dedík o reštaurovaní filmov
38–40 ANKETA: Rok 2011 v slovenskej kinematografii očami filmárov
41 NÁZORY: Kino Lumière podľa Martina Porubjaka
42–43 TIPY MESIACA: Kino Lumière / PROGRAM
44–45 PROGRAMY
46 Správy Z FILMOVÉHO DIANIA
a uzávierky na granty a podporné programy
47 VÝROČIA / REBRÍČEK TOP TEN
48 STALO SA ZA 30 DNÍ

Juraj Nvota, divadelný a filmový režisér: „Neviem, či je to plus alebo mínus, keď v rovnakých dňoch v Bratislave prebieha Medzinárodný filmový festival, Medzinárodný hudobný festival Melos-Étos, aj Medzinárodný pohybový festival. Ešte k tomu aj knižný veľtrh. Škoda, že sa nevieme rozštvrtiť. Po hodoch však prichádza „kocovina“ – prázdne sály. Filmový dramaturg Jan Gogola mi po festivale v Jihlave povedal, že je to ‘nebezpečné’ podujatie, lebo dokáže vzbudiť dojem, že film a umenie ešte má zmysel. Plus je Kino Lumière. Za tú bitku to stálo. Ďakujeme, Peter. Mínus je odpoveď ministra kultúry na otvorený list SFTA ohľadom menovania producenta RTVS do komisie AVF na miesto definované ako producentsky nezávislé. Minister s harabinovským cynizmom odpovedá, že nezávislý producent nemusí byť podľa zákona počas vykonávania funkcie až tak priamo nezávislý. Tak neviem. Minister jeden deň chlapsky vyhlási, že niekoľkomiliónový schodok po audite v SND bude žiadať od zodpovedného naspäť a o pár dní už nič vracat netreba. Po takom audite by každého občana odvedli v putách. Čo sú to za putá, že tak menia chlapské slovo?“

Fero Lipták, filmový architekt a výtvarník: „Plus: Pred pár dňami mi zavolať režisér Aurel Klimt a oznámil mi, že škice k jeho filmu *Lajka – Na rohu galaxie Quem*, ktoré som robil, padli na úrodnú pôdu. Grantová komisia mu prideliť financie a mňa čaká doteraz neznáma filmárska disciplína – animovaný film. Náš prvý pokus o spoluprácu pred pár rokmi, kedy som urobil celý vizuál na film, nevyšiel, a tak sa mi tento mínus stal plusom pre ďalší výtvarný projekt. Plus: Videl som nádherný film *Strom života*. Keď niečo také vidím, už sa mi v našich podmienkach o filme nechce ani rozmýšľať. Mínus: Že tento časopis je menší ako Plus 7 dní a popri megabillboardoch už začali v lekárňach predávať aj megavitamíny. Škoda, že nie na talent, zavolať by som ihneď!“

Jaroslav Baran, animátor: „Život je úžasný dar a my, tvorcovia, máme šancu ho zachytiť pre oko diváka. Cítiť silu porozumenia, lásky, tolerancie, obety, vnímania... A pochopíme plusy nielen daného obdobia, ale i pre každodenný život. Plusom sú zrnká, ktoré sa nám podarilo zasiať pri rozdelení pár drobných v komisii AVF a tešiť sa z toho, že ešte stále nevyhynulí tí, čo chcú tvoriť dielo bohaté na umeleckú úroveň, plné ľudských hodnôt. Sedel som v kinosále na prezentácii mojej práce a ľudia sa smiali, odchádzali zo sály takí vysmíati, akoby na chvíľu zabudli, že všade okolo je len špekulantstvo, rýchle peniaze a špicaté lakty. Proste som ich nakazil. A o tom je kultúra. Možno som staromódny, ale človeku nenarástla v tejto dobe tretia ruka, ani druhá hlava, aby sa tak zmenil a zabudol, že je človekom. Mínusom sú všetky úvahy, ako prestať bojovať za dobro, kultúrnosť, ľudskosť. Donekonečna sa opakujúce hlúpe programy a šokujúce reklamy. Mínusom je, že ľudia ani nemajú veľkú šancu nájsť programy, ktoré ich skutočne oslovia. Ale plusom aj tak je, že môžeme o problémoch písať, hovoriť a tvoriť na dôkaz, že naše presvedčenie nie sú len reči...“

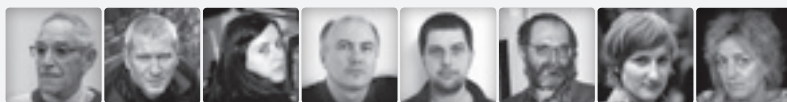
Slovenskí filmoví vedci a kritici hodnotia slovenské celovečerné filmy roku 2011

V roku 2009 sme sa v redakcii Film.sk rozhodli v spolupráci s renomovanými slovenskými filmovými vedcami, historikmi, kritikmi a publicistami reflektovať slovenské filmy aj inak, ako len vo forme recenzií či iných článkov. Vtedy sme po prvýkrát zverejnili tabuľku bodovania slovenských celovečerných filmov, ktoré mali v príslušnom roku premiéru v kinách. V projekte, ktorý vznikol v nadväznosti na nárast domácej tvorby a vzbudil záujem u odbornej i laickej verejnosti, pokračujeme už tretí rok.

V roku 2011 malo v slovenských kinách premiéru 14 filmov, z nich podľa kritérií hodnotenia Film.sk bodujeme 10 titulov. Ide o slovenské alebo majoritne slovenské koprodukčné dlhometrážne filmy, ktoré spĺňajú finančné kritériá určovania krajiny pôvodu podľa Európskeho dohovoru o koprodukcii. Znamená to, že do hodnotenia sa tento rok nedostali minoritné snímky *Občiansky preukaz*, *Nesvadbovo*, *Lidice* a tiež stredometrážny titul *Trou de Fer – Železná diera*. Tento rok sme sa ale rozhodli do hodnotenia zaradiť minoritné koprodukcie, ktoré spĺňajú špeciálne pravidlá Americkej akadémie filmových umení a vied (AMPAS) na národnú nomináciu na ocenenie v kategórii Najlepší cudzojazyčný film. Znamená to, že z minoritných koprodukcii je v tabuľke zaradená snímka *Dom*, ktorá síce vznikla len s minoritnou finančnou podporou Slovenska, ale spĺňa pravidlá AMPAS o tvorivej kontrole nad filmom. Systém bodovania zostáva rovnaký, pohybuje sa v škále od piatich bodov po jeden, pričom maximálna hranica je päťbodová a prípustné sú aj polbody.

► red

SLOVENSKÉ A KOPRODUKČNÉ CELOVEČERNÉ FILMY ROKU 2011 PODĽA FILMOVÝCH VEDCOV A KRITIKOV

	PAVEL BRANKO	MARTIN CIEL	EVA FILOVÁ	JARO HOCHEL	MARTIN KAŇUCH	VÁCLAV MACEK	EVA MICHALKOVÁ	ELENA PAŠTÉKOVÁ
Cigán M. ŠULÍK	●●●●	●●●	●●●●●	●●●●●	●●	●●●●●	●●●●	●●●●
Čas grimás P. DIMITROV	●●	●●	●	●	●	●●	●●●	●
Devínsky masaker G. DEZORZ, J. PÁLENÍK	●	●	●●	●	●	●●	●●	●●
Dom Z. LIOVÁ	●●●	●●●●	●●●●●	●●●●●	●●●●●	●●●●●	●●●●●	●●●●●
Lóve J. KRÖNER	●	●●	●●	●●	●●	●●	●●●	●●
Malý zúrivý Robinson T. DIOSI	●●	●●	●	●●●	●●	●●●	●●●	●●
Marhuľový ostrov P. BEBJAK	●●●	●●	●●●●	●●●●	●●	●●●●●	●●●●	●●●●●
Mrtvola musí zomrieť J. PAŠTÉKA	●●	●	●	●	●	●	●	⊙
Nickyho rodina M. MINÁČ	●●●	●●●	●●●	●●	●●	●●●	●●●	●●●●●
Viditeľný svet P. KRÍŠTÚFEK	●●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●●	●●●●	●●

LEGENDA HODNOTENIA: ●●●●● NAJVIŠŠÍ POČET BODOV / ● NAJNIŽŠÍ POČET BODOV / ⊙ NEHODNOTÍM
(VO VÝNIMOČNÝCH PRÍPADOCH SÚ PRÍPUŠTNÉ AJ POLBODY) FILMY SÚ ZORADENÉ V ABECEDNOM PORADÍ

Filmové podujatia na Slovensku ►

1. júl 2011 – 15. január 2012

(BRATISLAVA – SNG – NÁM. L. ŠTÚRA 4)

Nové Slovensko – (ťažký) zrod moderného životného štýlu (1918 – 1949)

Výstavný projekt Nové Slovensko sa pokúša v skratke predstaviť prienik modernej civilizácie do života slovenskej spoločnosti v danom časovom období. Chce ozrejmiť, do akej miery moderné umenie na Slovensku reflektovalo jej „výdobytky“ a ako spoluvtváralo celkový vizuál doby. Výstavu dopĺňajú tematické filmové projekcie, vyskladané z krátkych týždenníkových šotov spoločnosti Nástup a voľnejšie sa viažu k jednotlivým kapitolám výstavy. Filmovú časť expozície tvorí päť komponovaných projekcií, premietaných v slučke. Kolekcia filmov sprostredkúva „malé dejiny“: kultúru, rekreáciu, voľný čas a každodennosť. ► www.sng.sk

8. september – 31. december

(33 SLOVENSKÝCH MIEST)

17. Projekt 100 – 2011

Projekt 100 tento rok už sedemnásťkrát prináša desiatku výnimočných diel svetovej kinematografie, december je jeho posledným mesiacom. Kolekciu projektových filmov tento rok tvorí nostalgická tragikomédia *Dobré srdce Dágura Káriho*, debut Borysa Lankosza *Druhá strana mince*, nemý film Gustava Machatého *Erotikon*, novinka Larsa von Triera *Melancholia*, filmová podoba bestselleru Harukiho Murakamiho *Nórske drevo* v réžii T. Ang Hunga, legendárny film Luchina Viscontiiho *Smrť v Benátkach*, minuloročný víťaz MFF Cannes *Strýko Búnmí* Apichatponga Weerasethakula, najnovší film Bélu Tarra *Turínsky kôň*, dráma Radu Munteana *Utorok po Vianociach* a film francúzskeho komika Pierra Étaixa *Veľká láska* s predfilmom *Všetko najlepšie*. Viac informácií nájdete vo Zvláštnom vydaní Film.sk 9/2011 – Projekt 100 – 2011 a na str. 13. ► www.asfk.sk

29. november – 4. december

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE / KINO MLADOSŤ / KC DUNAJ / KINOSÁLA SNG / A4 – NULTÝ PRIESTOR / ŠTÚDIO 12)

12. medzinárodný festival dokumentárnych filmov Jeden svet

Aktuálny ročník festivalu Jeden svet má podtitul Svet v sieti. Jeho program sa tento rok zameria na fenomén moderných komunikačných technológií či internetových sociálnych sietí. Bude si všímať filmové diela vytvorené vďaka digitálnym technológiám, či pokrývajúce témy súvisiace s aktuálnymi možnosťami spôsobu komunikácie o ľudských právach a s video-aktivizmom. Svet v sieti nie je lapaný, ale prepojený a slobodnejší – a festival Jeden svet chce prispieť k reflexii tejto dynamiky na Slovensku. ► www.jedensvet.sk

1. – 2. december

(BRATISLAVA – FTF VŠMU)

Konferencia Normalizácia v (česko)slovenskej kinematografii

Výskumy normalizácie v československej kinematografii sú vo väčšine prípadov ovplyvnené mýtizujúcim hodnotením veľkých diel a režisérovi 60. rokov minulého storočia. Výsledkom je viaceré obmedzení v samotnej reflexii normalizácie a obmedzenie záujmu o tento fenomén. Práve normalizácii je venovaná konferencia, organizovaná Katedrou audiovizuálnych štúdií na FTF VŠMU. Pracovná konferencia je prípravou platformou pre rozsiahlejší výskumný projekt, venovaný kultúrnym rámcom normalizácie, jej hlavnou úlohou je otvárať témy, naznačovať pole skúmania a poskytnúť priestor pre nové uhly pohľadu. Súčasťou konferencie budú aj filmové projekcie. ► <http://ftf.vsmu.sk>

2. – 18. december

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Prehliadka filmov nominovaných na Európske filmové ceny 2011

Pri príležitosti udeľovania Európskych filmových cien za rok 2011, ktoré sa odohrá 3. decembra v Berlíne, pripravilo Kino Lumiére prehliadku šiestich z trinástich nominovaných filmov.

V termíne od 2. do 18. decembra bude možné v kine každý deň vidieť niektorý z nasledujúcich titulov: *Melancholia* (r. L. von Trier, 8 nominácií), *Lepší svet* (r. S. Bier, 4 nominácie), *Kráľova reč* (r. T. Hooper, 4 nominácie), *Turínsky kôň* (r. B. Tarr, 3 nominácie), *Tri* (r. T. Tykwer, 1 nominácia). Bonbónikom prehliadky je predpremiérové uvedenie filmu Akiho Kaurismäkiho *Le Havre* (4 nominácie).

► www.aic.sk/kinolumiere

2. – 21. december

(BRATISLAVA – VÝSTAVISKO INCHEBA)

Dni Vianoc v Inchebe

Slovenský filmový ústav tento rok nedostal súhlas od Hlavného mesta SR zúčastniť sa Vianočných trhov v historickom centre Bratislavy. Záujemcovia o jeho edičné produkty však neostanú skrátka, stánok ústavu môžu navštíviť v Inchebe v rámci Dní Vianoc. Stánok bude ponúkať knihy, CD a DVD z vlastnej produkcie za zvýhodnené ceny. ► www.incheba.sk

5., 12., 19., 12. – 16. december

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Archívne kino: Téma mesiaca

Ruská literatúra a jej „konfrontácia“ s významnými režisérskymi osobnosťami je spojovacou nitkou archívnych filmov, ktoré v decembri uvedie Kino Lumière. Robert Bresson sa predstaví dvomi adaptáciami Dostojevského románu: *Nezná a Štyri noci jedného rojka*. Ruskí režiséri Andrej Tarkovskij s filmom *Solaris* a Alexander Sokurov s titulom *Dni zatmenia* zasa ponúknu meditatívne sci-fi adaptácie literárnych diel bratov Strugackých. ► www.aic.sk/kinolumiere

8. december ► 17.30 hod.

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Pavel Branko – Proti prúdu

Pri príležitosti vydania autobiografie filmového kritika a publicistu Pavla Branka (1921) pripravili vydavateľa Marenčin PT a Slovenský filmový ústav stretnutie s autorom a prezentáciu jeho

novej knihy. Memoáre, ktoré vychádzajú spolu s DVD s filmom Zuzany Piussi *Hrdina našich čias*, uvedie režisér Dušan Hanák.

► www.aic.sk/kinolumiere

8. – 10. december

(DOLNÝ KUBÍN – KINO CHOČ / MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO)

6. medzinárodná prehliadka horských a adrenalínových filmov VIDMO

Počas troch dní prehliadka VIDMO uvedie 41 horských a adrenalínových filmov z 12 krajín sveta v siedmich premietacích blokoch. Jej súčasťou bude aj nesúťažná výstava horských fotografií slovenských autorov MonteVízia 2011.

► www.filmklub23.sk

13. december ► 18.00 hod.

(BRATISLAVA – KINO MLADOSTĽ)

Premietanie holandského filmu 4 Elements v rámci EuroFilmClub

Holandský dokument *4 Elements* režiséra Jisku Rickelsa z roku 2006 zobrazuje ľudí bojujúcich s prírodnými živlami v 21. storočí. Ukazuje život ľudí v hlbokých lesoch na Sibíri, rybárov v Beringovom mori, prácu baníkov v jednej z posledných uhoľných baní v Nemecku a extrémne tréningy skupiny kozmonautov v kazašskej stepi. Film sa premieta v cykle EuroFilmClub, zameranom na európsku filmovú tvorbu. ► www.bulkis.sk

13. a 14. december ► 20.00 hod.

(BRATISLAVA – A4 – NULTÝ PRIESTOR)

Zoom: Petr Hátle I. a II.

Petr Hátle, mladý český filmár s výrazným rukopisom, sa pohybuje na hraniciach žánrov medzi hraným filmom, dokumentom a esejom. S filmom pracuje ako s mozaikou vrstviacich sa obrazov, medzi ktorými vznikajú textom podporené významy. Tematizuje boj o život v osídľach vyprázdneného 21. storočia a prepája ho s filozofiou a literatúrou – od Nietzscheho po Slavoju Žižeka. Vizuálne silnými obrazmi a vážnou hudbou exponuje svet outsiderov, ľudí vytrhnutých z vlastnej identity, ľudí, ktorí v nepokojoch posledných

rokov bojujú o relativizovanú slobodu. Pracuje s vlastným materiálom, filmovým citátom a found footage. Krátky profil predstaví jeho poslednú tvorbu: 13. decembra film *Prolegomena to Virtual Framing of a Revolution* a 14. decembra snímky *Advent* a *Leaving Istanbul*. Režisér sa projekcií zúčastní osobne. ► www.a4.sk

17. december ► 20.00 hod.

(BRATISLAVA – A4 – NULTÝ PRIESTOR)

KINEČKOLab

Druhé pokračovanie výberu amatérskej filmovej tvorby pod názvom KINEČKOLab prinesie projekciu filmu *Barlangy* režiséra Henricha Žuchu, spojenú s diskusiou o práci s hercami a nehercami v amatérskych filmoch. ► www.kinecko.com

20. december ► 17.00 hod.

(BRATISLAVA – BULHARSKÝ KULTÚRNY INŠTITÚT – JESENSKÉHO 7)

Premietanie bulharského filmu Ľadový sen

V roku 1985 sa v utajenom vojenskom výskumnom ústave robia pokusy so zmrazovaním ľudí, ktorí budú po rokoch rozmrazení a budú žiť ďalej. Cieľom experimentu je zabezpečiť politickej smotánke možnosť vládnuť na večné časy. Totožnosť mien dvoch mladých mužov sa stane príčinou chyby, ktorá bude mať fatálny vplyv na osudy niekoľkých ľudí. Absurdná komédia sa s humorm pozerá na dramatické zmeny po roku 1989. Film nakrútil režisér Ivan Georgiev v roku 2005. ► www.bulkis.sk

20. december ► 20.00 hod.

(BRATISLAVA – A4 – NULTÝ PRIESTOR)

Fascinujúci svet mimoriadnych videoklipov

Pre príbehový videoklip je špecifické určité napätie vo vzťahu hudobnej a obrazovej zložky, ktoré výstižným spôsobom formuloval Joseph Vogel: „*Hudba má oberať obraz o zvuk, zatiaľ čo vnímaný zvuk je vlastne bez obrazu. Princíp videoklipu, teda počúvanie hudby a vnímanie obrazu, vyviere z akejsi fundamentálnej negácie sveta. To, čo vidím, nie je to, čo počujem. To, čo počujem, nezodpovedá obrazu. Takže tam žiadny*

svet nie je. Pretože ak nepočujem to, čo vidím, nemôžem rozoznávať veci. Vidím a počujem rozličné veci.“ Nerozumiete? Nevadí. Máte radi výnimočnú hudbu a jej mimoriadne filmové obrazy? Tak určite nezabudnite na večer najlepších videoklipov so šéfredaktorom portálu kinema.sk Petrom Konečným. ► www.a4.sk

22. november ► 17.00 hod.

(BRATISLAVA – BULHARSKÝ KULTÚRNY INŠTITÚT)

Premietanie bulharského filmu Moje maličké nič

Film *Moje maličké nič* hovorí o súčasnom svete, kde je láska nahradená nízkymi ľudskými vášňami. Film režiséra Doča Bodžakova z roku 2007, v ktorom osud skrčí životnú cestu mladej učiteľky a bohatého podnikateľa a konflikt medzi nimi vyústí až do tragédie, sa venuje morálnej stránke problému obchodovania s deťmi. ► www.bulkis.sk

Podujatia slovenského filmu v zahraničí ►

14. október – 3. december

9. MF outdoorových filmov

– 25 českých miest (ČESKÁ REPUBLIKA)

Premietanie filmov Pavla Barabáša *Hľadači utajených svetov* a *Trou de Fer – Železná diera*. ► www.outdoorfilms.cz

23. november – 3. december

42. MFF India – Goa (INDIA)

Projekcia filmu *Dom* (r. Z. Liová). ► www.iffi.nic.in

24. november – 4. december

18. Európsky filmový festival Bejrút (LIBANON)

Projekcia filmu *Legenda o Lietajúcom Cypriánovi* (r. M. Čengel Solčanská).

28. november – 3. december

2. Babel Film Festival – Cagliari (TALIANSKO)

Premietanie filmu *Ďakujem, dobre* (r. M. Priklér) mimo súťaže. ► www.babelfilmfestival.com

30. november – 4. december

6. MF animovaného filmu Animateka – Soul (JUŽNÁ KÓREA)
 Projekcia filmu *Kamene* (r. K. Kerekesová).
 ► www.animationfestival.kr

2. – 4. december

1. MFF Extra & Ordinary People! – Namur (BELGICKO)
 Projekcia filmu *Stepé lásky* (r. J. Lehotský).
 ► www.eopfestival.be

2. – 11. december

3. MF videa, performance a technológií In Shadow – Lisabon (PORTUGALSKO)
 Projekcia filmu *VoiceS* (r. P. Bebjak).
 ► <http://inshadowfestival.wordpress.com>

2. – 11. december

34. MF filmových škôl Recontres Henri Langlois – Poitiers (FRANCÚZSKO)
 Projekcia filmu *O Soni a jej rodine* (r. D. Rusnoková).
 ► www.rihl.org

4. december

Premietanie filmu Boxer a smrť – Paríž (FRANCÚZSKO)
 Premietanie filmu Petra Solana počas výstavy Šport a holokaust v parížskom Pamätníku holokaustu. ► www.memorialdelashoah.org

4. – 11. december

29. MF mladého publika Ale Kino! – Poznaň (POLSKO)
 Projekcia filmu *Kto je tam?* (r. V. Raýmanová).
 ► www.alekino.com

5. – 9. december

Prehliadka filmov – Praha (ČESKÁ REPUBLIKA)
 Projekcia filmu *Kozie mlieko* (r. O. Jariabek) v Rumunskom kultúrnom inštitúte.
 ► www.icr.ro/praha

5. – 18. december

8. MF animovaného filmu Animateka – Ľublana / Maribor (SLOVINSKO)
 Projekcia filmu *Kto je tam?* (r. V. Raýmanová) v detskej súťažnej sekcii Slon a filmu *tWINS* (r. P. Budinský) v súťaži filmov zo strednej a východnej Európy. ► www.animatekafestival.org

7. – 14. december

1. MF filmových komédií – Berlín (NEMECKO)
 Projekcia filmu *Frankenhand* (r. A. Gregorčok).
 ► www.comedyfilmfestival.de

8. – 12. december

9. MF horského filmu – Káthmandu (NEPÁL)
 Premietanie filmu *Trou de Fer – Železná diera* (r. P. Barabáš). ► www.kimff.org

10. – 17. december

3. Festival európskeho filmu Les Arcs (FRANCÚZSKO)
 Projekcia filmu Martina Šulíka *Cigán* v programe festivalu a prezentácia pripravovaného celovečerného filmu Mátyása Priklera *Ďakujem, dobre* v rámci koprodukčného fóra Arc 1950 Coproduction Village – Work in Progress za osobnej účasti režiséra.
 ► www.lesarcs-filmfest.com

12. – 20. december

4. Mendi Film Festival – Vitoria-Gasteiz (ŠPANIELSKO)
 Premietanie filmu *Trou de Fer – Železná diera* (r. P. Barabáš). ► www.mendifilmfestival.com

28. – 30. december

5. MF outdoorových filmov Bovec (SLOVINSKO)
 Premietanie filmu *Trou de Fer – Železná diera* (r. P. Barabáš). ► www.boff.si

(REDAKČIA NEZODPOVEDÁ ZA ZMENY V PROGRAME PODUJAŤÍ!)
 ► **Eva Michalková**

PREMIÉRY

PREMIÉRA: 22. 12. 2011

Alvin a Chipmunkovia 3

(*Alvin and the Chipmunks: Chip-Wrecked*, USA, 2011) 35 mm + 2D digital, 87 min., MP, ČESKO-SLOVENSKÝ DABING, RODINNÝ / ANIMOVANÝ
RÉŽIA: Mike Mitchell. **SCÉNÁR:** Jonathan Aibel, Glenn Berger. **KAMERA:** Thomas E. Ackerman. **HUDBA:** Mark Mothersbaugh.
HRAJÚ: David Cross, Jason Lee a **V ČESKO-SLOVENSKOM ZNENÍ:** Zbyšek Pantuček, Martin Stránský, Jan Maxián, Tomáš Jurička, Zuzana Norisová, Zuzana Ďurdinová.
DISTRIBÚTOR: Tatrafilm

Tretí diel rozprávkových dobrodružstiev Alvína a Chipmunkov sa vracia do minulosti. Príbeh sa začína v lese, v ktorom Chipmunkovia žijú. Ich strom je zoťatý a aj so svojimi obyvateľmi sa ocitá v hudobnej firme, kde sa Chipmunkovia stretnú s nadaným hudobným skladateľom Davom. Ten z nich zo začiatku nie je nadšený, ale keď začuje ich spev, veľmi rýchlo si ich obľúbi. Potom, ako ich talent objaví Ian, Davov zdanlivý priateľ a producent firmy, v ktorej obaja pracujú, Chipmunkov presvedčí, že Dave o nich už nestojí. Dave je sklamaný, že ho Chipmunkovia opustili, no keď zistí, ako s nimi Ian zaobchádza, vydáva sa za ich záchranou.

PREMIÉRA: 15. 12. 2011

Arthur a súboj dvoch svetov

(*Arthur et la guerre des deux mondes*, Francúzsko, 2010) 2D digital, ŠUP, 101 min., MP 12, ČESKÝ DABING, RODINNÝ / ANIMOVANÝ
RÉŽIA: Luc Besson. **SCÉNÁR:** Luc Besson, Céline Garcia. **KAMERA:** Thierry Arbogast.
STRIH: Julien Rey. **HUDBA:** Eric Serra.
V ČESKOM ZNENÍ: Zlata Adamovská, Zuzana Norisová, Miroslav Táborský, Bohdan Tůma, Jiří Prager. **DISTRIBÚTOR:** Magic Box Slovakia

V treťom pokračovaní dobrodružstiev Arthura a jeho priateľov sa Baltazar pomocou klamstva dostal do sveta ľudí. Má jasný cieľ: zostaviť armádu obrích netvorov a prevziať nadvládu nad celým svetom. Zdá sa, že tieto plány mu môže prekaziť len Arthur, ktorý sa ale musí najprv vrátiť do svojej pôvodnej veľkosti. Uväznený v drobnom telíčku Minimoja sa môže spoľahnúť na pomoc Selenie a Betamechea, a tiež na Darkosa, syna Maltazarda, ktorý tvrdí, že chce prejsť na jeho stranu. V záverečnom boji proti Maltazardovi ale bude Arthur potrebovať pomoc. Boj sa môže začať!

PREMIÉRA: 29. 12. 2011

Čierna hodina

(*The Darkest Hour*, USA, 2011) 3D digital, ŠUP, 89 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, AKČNÝ / SCI-FI / HOROR
RÉŽIA: Chris Gorak. **NÁMET:** Leslie Bohem, M.T. Ahern, Jon Spaihts. **SCÉNÁR:** Jon Spaihts. **KAMERA:** Scott Kevan. **STRIH:** Priscilla Nedd-Friendly, Fernando Villena, Doobie White. **HUDBA:** Tyler Bates.
HRAJÚ: Olívia Thirlby, Emile Hirsch, Rachael Taylor, Max Minghella, Joel Kinnaman, Dato Bakhtadze, Elena Caruso.
DISTRIBÚTOR: Tatrafilm

Príbeh piatich mladých Američanov, ktorí vyrazia do východnej Európy, aby spoznali krásy Ruska. Počas výletu ich však postihne niečo, čo nečakali ani v najhorších snoch. Stanú sa svedkami útoku mimozemšťanov a invázie do Moskvy a namiesto turistiky musia zväzdať tvrdý boj o prežitie. Pred mimozemskou hrozbou, ktorá zachvátila celý svet, sa skrývajú v podzemí Moskvy. Zásoby jedla im však dochádzajú a zúfalstvo sa zväčšuje. 3D triler režiséra Chrisa Goraka vyzdvihuje klasickú krásu Moskvy a jej historických pamiatok a divákov prekvapuje množstvom špeciálnych efektov.

PREMIÉRA: 22. 12. 2011

Domov na Vianoce

(Hjem til jul, Nórsko / SRN / Švédsko, 2010) 35 mm, ŠUP, 85 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, TRAGIKOMÉDIA

RÉŽIA: Bent Hamer. **NÁMET:** Levi Henriksen – kniha poviedok *Bare mjuke pakker under treet* (2005). **SCENÁR:** Bent Hamer. **SPOLUPRÁCA NA SCENÁRI:** Levi Henriksen. **KAMERA:** John Christian Rosenlund. **HUDBA:** John Erik Kaada. **STRIH:** Pål Gengenbach, Silje Nordseth. **HRAJÚ:** Trond Fausa Aurvåg, Fridtjof Såheim, Reidar Sørensen. **DISTRIBÚTOR:** Asociácia slovenských filmových klubov

Je Štedrý večer a niekoľko obyvateľov nórskeho mestečka sa pripravuje na dôležitý okamih roka. Nie sú to však klasické rodinné oslavy, ale niekoľko netradičných osudov. Milenka pripravuje romantickú atmosféru pre svojho ženatého milenca, opustený manžel sa prezlečie za Santa Clausa, aby mohol stráviť chvíľu so svojimi deťmi, iný muž uprednostní prácu pred spoločnou večerou so ženou, milenci na úteku potrebujú pomoc cudzieho človeka a starý manželský pár prichádza o to najcennejšie, čo v živote mal. Vo všetkých príbehoch tejto severskej snímky sa mieša humor a smútok, šťastie a beznádej, ale sú v nej nádej a odpustenie.

► RECENZIA NA STR. 22 — 23.

PREMIÉRA: 8. 12. 2011

Hranaři

(Hranaři, Česká republika, 2011) 2D digitál, 96 min., MP 12, AKČNÝ TRILER
RÉŽIA: Tomáš Zelenka. **SCENÁR:** Oto Klempř, Jiří Hubáček. **KAMERA:** Karel Fairaisl. **STRIH:** Pavel Hrdlička. **HUDBA:** Zdeněk Merta. **HRAJÚ:** Saša Rašilov, Jiří Langmajer, Kateřina Brožová, Miroslav Etlzer, Vilma Cibulková, Jan Tříska, Milan Kňažko. **DISTRIBÚTOR:** Magic Box Slovakia

Filmová dráma rozohráva príbeh istej veľkej stavebnej zákazky, z ktorej mali podľa zabehnutých pravidiel putovať provízie na vyššie miesta. Jeden z hráčov sa však rozhodne pre sólový postup, čo spôsobí spustenie prudkého kolotoča sledovania kompromitujúcich materiálov, tajných nahrávok, mediálnych intríg, vyhrážok, vydierania a zabíjania. Systém sa odrazu zastaví a hrozí kolaps. Protihráči volia krajné riešenia... Triler *Hranaři* je filmová fikcia, ale je až nápadne blízka dnešnej realite. Aj jej kontroverzný záver je možné vnímať nielen v rovine filmového príbehu...

PREMIÉRA: 1. 12. 2011

Kocúr v čižmách

(Puss in Boots, USA, 2011) 35 mm + 3D digitál, ŠUP, 90 min., MP, SLOVENSKÝ DABING, AKČNÝ
RÉŽIA: Chris Miller. **NÁMET:** Brian Lynch, Will Davies, Wheeler. **SCENÁR:** Tom Wheeler. **STRIH:** Eric Dapkwicz. **HUDBA:** Henry Jackman. **V SLOVENSKOM ZNENÍ:** Dušan Szabo, Peter Sklár, Soňa Norisová, Pavol Topol'ský, Táňa Radeva, Ivan Vojtek, Gabriela Dzúriková, Boris Farkaš.

DISTRIBÚTOR: Tatrafilm

V ďalšom príbehu z Krajiny za siedmimi horami sa diváci dozvedia niečo viac o vtipnom bitkárovi a milovníkovi na úteku – Kocúrovi v čižmách. Ale aj o tom, aké príhody predchádzali jeho stretnutiu so známym animovaným obrom Shrekom a jeho kamarátom Oslíkom. Kocúr sa vydáva na hrdinskú cestu, aby ukoristil slávnu hus, ktorá znáša zlaté vajcia. Na svojich potulkách sa stretáva s vajcom Hupky Dupky a prešibanou Cicou Labkou. Problémy mu spôsobuje odpadlicke duo Jack a Jill, ktorí urobia čokoľvek, len aby Kocúrovi a jeho priateľom zabránili v úspechu.

PREMIÉRA: 15. 12. 2011

Mission: Impossible - Ghost Protocol

(Mission: Impossible - Ghost Protocol, USA, 2011) 35 mm + 2D digitál, 133 min., MN 15, SLOVENSKÉ TITULKY, AKČNÝ
RÉŽIA: Brad Bird. **SCENÁR:** Josh Appelbaum, André Nemeč. **KAMERA:** Robert Elswit. **STRIH:** Paul Hirsch. **HUDBA:** Michael Giacchino. **HRAJÚ:** Tom Cruise, Paula Patton, Jeremy Renner, Simon Pegg, Ving Rhames, Tom Wilkinson, Josh Holloway, Léa Seydoux. **DISTRIBÚTOR:** Tatrafilm

Nie je to len ďalšia misia. Štvrté pokračovanie úspešného špionážneho trileru divákov vovádza do situácie, kedy je špionážna agentúra IMF uzavretá kvôli podozreniu, že bola zapojená do bombového útoku na Kremľ. Prezident aktivuje tzv. Ghost Protocol a zvláštny agent Ethan Hunt so svojím novým tímom musí bez pomoci, kontaktov a podpory očistiť meno organizácie a zabrániť ďalším útokom. Aby to bolo ešte komplikovanejšie, Hunt je nútený spustiť misiu spolu so skupinou utečencov z IMF, ktorých skutočná motivácia je pochybná. Drsnejšiu a intenzívnejšiu misiu hrdinovia ešte nezažili...

PREMIÉRA: 22. 12. 2011

Moneyball

(Moneyball, USA, 2011) 35 mm + 2D digitál, 133 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, ŽIVOTOPISNÁ DRÁMA
RÉŽIA: Bennett Miller. **NÁMET:** Michael Lewis – kniha *Moneyball: The Art of Winning an Unfair Game* (2003). **SCENÁR:** Steven Zaillian, Aaron Sorkin. **KAMERA:** Wally Pfister. **STRIH:** Christopher Tellefsen. **HUDBA:** Mychael Danna. **HRAJÚ:** Brad Pitt, Robin Wright, Jonah Hill, Philip Seymour Hoffman, Chris Pratt, Stephen Bishop. **DISTRIBÚTOR:** Itafilm

Billy je bývalý basebalový hráč, ktorý sa po neúspechoch zameral na manažérsku stránku tohto športu. Na začiatku sezóny sa ocitne v zložitej situácii: jeho zle financovaný tím prišiel o najlepších hráčov. V snahe zmeniť systém, ktorý dlhé roky fungoval, Billy najme inteligentného ekonóma Petra. Vyzbrojený odhodlaním všetko prehodnotí, začnú najímať príliš starých, chorých alebo problematických hráčov. Tento experiment s kurióznou zostavou outsiderov vedie nielen k zmenám v hraní basebalu, ale aj k výsledku, ktorý Billymu definitívne otvorí oči.

PREMIÉRA: 15. 12. 2011

Rumový denník

(The Rum Diary, USA, 2011) 2D digitál, 110 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, DRÁMA / DOBRODRUŽNÝ
RÉŽIA: Bruce Robinson. **NÁMET:** Hunter S. Thompson – rovnomenný román (1998). **SCENÁR:** Bruce Robinson. **KAMERA:** Dariusz Wolski. **STRIH:** Carol Littleton. **HUDBA:** Christopher Young. **HRAJÚ:** Johnny Depp, Aaron Eckhart, Michael Rispoli, Amber Heard, Richard Jenkins, Giovanni Ribisi. **DISTRIBÚTOR:** Forum Film Slovakia

Paul Kemp je novinár na voľnej nohe, ktorý má plné zuby New Yorku a neznesiteľných konvencií americkej spoločnosti 50. rokov. Odíde preto do Portorika, kde píše pre krachujúci miestny plátok. Chce si vydoberť svoje miesto pod slnkom, no čím viac sa snaží, tým menej sa mu to darí. Zo stroskotancov, ktorí sa okolo neho pohybujú, si za najlepšieho priateľa vyberie toho najspolahlivejšieho – fľašu rumu a čoskoro si zvykne na bujarý život v rumovom opojení. Všetko sa ešte viac skomplikuje, keď stretne krásnu Chenault, ktorá je snúbenicou podnikateľa, zapleteného do podozrivého obchodu s nehnuteľnosťami...

PREMIÉRA: 29. 12. 2011

Sherlock Holmes 2: Hra tieňov

(*Sherlock Holmes: A Game of Shadows*, USA, 2011) 35 mm + 2D digital, ŠUP, MP 12, SLOVENSKÉ TITULKY, AKČNÝ / DOBRODRUŽNÝ / KRIMI
RÉŽIA: Guy Ritchie. **NÁMET:** Arthur Conan Doyle – postavy. **SCENÁR:** Michele Mulroney, Kieran Mulroney. **KAMERA:** Philippe Rousselot. **STRIH:** James Herbert. **HUDBA:** Hans Zimmer. **HRAJÚ:** Robert Downey Jr., Jude Law, Jared Harris, Rachel McAdams, Noomi Rapace, Stephen Fry. **DISTRIBÚTOR:** Continental Film

Sherlock Holmes býval najmä dresším mužom salónov. Na scéne sa však objaví profesor Moriarty, ktorý sa Holmesovi intelektuálne vyrovná, navyše postráda morálku aj svedomie, čo mu pomôže slávneho detektíva predbehnúť. Keď nájdu mŕtveho rakúskeho korunného princa, vyzerať to na samovraždu. Holmes si však myslí, že princ sa stal obeťou úkladnej vraždy. Tá je navyše iba čriepkom v mozaike oveľa väčšej a zlovestnejšej záhady, ktorú skonštruoval Moriarty. Vyšetrovanie sa stáva čoraz nebezpečnejším, podliak Moriarty je stále o krok vpred a spríada siete smrti a skazy. Všetko je súčasťou väčšieho plánu, ktorý, ak vyjde, zmení celé dejiny.

(REDAKCIA NEZODPOVEDÁ ZA ZMENY TÝKAJÚCE SA DISTRIBUČNÝCH TITULOV!)

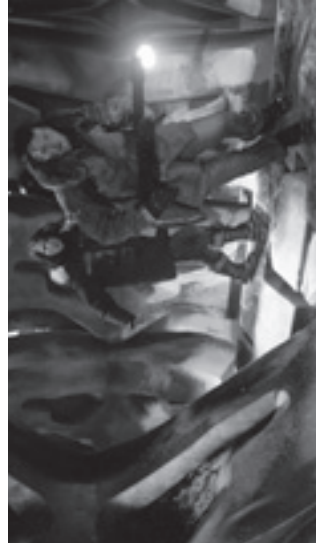

PREMIÉRA: 8. 12. 2011

Silvestrovská noc

(*New Year's Eve*, USA, 2011) 35 mm + 2D digital, ŠUP, MP 12, SLOVENSKÉ TITULKY, KOMÉDIA
RÉŽIA: Garry Marshall. **SCENÁR:** Katherine Fugate. **KAMERA:** Charles Minsky. **STRIH:** Michael Tronick. **HUDBA:** John Debney. **HRAJÚ:** Robert De Niro, Sarah Jessica Parker, Jessica Biel, Ashton Kutcher, Carla Gugino, Zac Efron, Michelle Pfeiffer, Hilary Swank, Halle Berry, Til Schweiger, Jon Bon Jovi. **DISTRIBÚTOR:** Continental Film

Podľa niektorých na svete už neostalo nič krásne a čarovné. Prečo sa potom toľko ľudí stretne v jeden večer, aby oslávili príchod nového roku...? Romantická komédia Garryho Marshalla (*Pretty Woman*) ospevuje lásku, odpustenie, druhú šancu a nové začiatky v príbehoch párov i singlov, ktoré sa vzájomne prepletajú a odohrávajú sa uprostred pulzujúceho New Yorku, plného nádejí počas najkúzelsejšej noci v roku. A to všetko za účasti hviezdneho hereckého obsadenia, v ktorom nechýbajú Robert De Niro, Hillary Swank, Halle Berry, Michelle Pfeiffer, Ashton Kutcher, Sarah Jessica Parker, Til Schweiger či Jon Bon Jovi.

PREMIÉRA: 8. 12. 2011

Vec: Počiatok

(*The Thing*, USA / Kanada, 2011) 2D digital, ŠUP, 103 min., MP, ČESKÉ TITULKY, SCI-FI / HOROR
RÉŽIA: Matthijs van Heijningen. **NÁMET:** John W. Campbell Jr. – poviedka *Who Goes There?* (1938). **SCENÁR:** Eric Heisserer. **KAMERA:** Michel Abramowicz. **STRIH:** Peter Boyle, Julian Clarke. **HUDBA:** Marco Beltrami. **HRAJÚ:** Mary Elizabeth Winstead, Joel Edgerton, Adevale Akinnuoye-Agbaje, Ulrich Thomsen, Eric Christian Olsen, Trond Espen Seim. **DISTRIBÚTOR:** Tatrafilm

Antarktída je pozoruhodný kontinent. Nachádza sa na ňom aj odľahlá výskumná stanica, ktorej osadenstvo tvorí medzinárodný vedecký tím. Vedci v ľadových hĺbinách odhalia neobyčajné stvorenie. Z objavu, ktorý má obrovský vedecký potenciál, sa však čoskoro stane vražedná hrozba. Čudná bytosť sa dostane na slobodu zo svojho ľadového väzenia a tím vedcov je nútený čeliť narastajúcej paranoji. Ocitá sa v opustenej krajine tvárou v tvár neznámemu tvorovi, ktorý je schopný zmeniť sa na dokonalú kópiu akéhokoľvek živého organizmu. Film je úvodom ku klasickému hororovej snímke *Vec* režiséra Johna Carpentera z roku 1982.

► Eva Michalková a Miro Ulman

Miliónym divákom Projektu 100 sa stal Juraj Kubica (vľavo) z Bratislavy.

• FOTO: Peter Procházka

Projekt 100 má svojho miliónteho diváka

Projekt 100 je nekomerčná putovná prehliadka, ktorá do kín prináša kľúčové filmy zo zlatého fondu svetovej kinematografie a aktuálne snímky, ktoré zaujali na preslávaných medzinárodných filmových podujatiach. Vznikla v roku 1995 ako spoločná myšlienka predstaviteľov Asociácie slovenských filmových klubov (ASFK) a Asociácie českých filmových klubov (AČFK), jej spoluorganizátorom je Slovenský filmový ústav (SFÚ). Tohtoročný sedemnásť ročník prehliadky vstúpi do histórie ako výnimočný. Práve počas jeho trvania si Projekt 100 odpočítal miliónteho diváka.

Milióny lístkov na predstavenie Projektu 100 sa predal v bratislavskom Kine Lumière. Stalo sa tak 4. novembra 2011 a jeho držiteľom sa stal Juraj Kubica z Bratislavy, ktorý sa rozhodol ísť na projekciu filmu *Dobré srdce* Dágura Kárfho. Práve pred jeho uvedením bol milióny divák slávnostne vyhlásený a prevzal si vecné ceny od organizátorov prehliadky. Publikácie a DVD nosiče z vydavateľskej činnosti ASFK a SFÚ, 20 voľných vstupov do Kina Lumière a celoročné predplatné mesačníka Film.sk mu odovzdali Peter Dubecký, riaditeľ SFÚ, Silvia Dubecká, riaditeľka kancelárie ASFK, a to za účasti hosťa z Českej republiky. Na oficiálne vyhlásenie miliónteho diváka Projektu 100 pricestoval Jiří Králík, ktorý stál pri zrode celej prehliadky.

Juraj Kubica je výskumník zo Slovenskej technickej univerzity, ktorý sa venuje využitiu obnoviteľných zdrojov energie. Titul miliónteho diváka Projektu 100 získal vďaka tomu, že je fanúšikom dobrého filmu. Do kina chodí rád, hoci nie často. Tentoraz sa mu to vyplatilo, no na svoju výhru reagoval prekvapene: „Teším sa

na každú príležitosť, kde je aspoň malá šanca niečo vyhrať, pretože – poviem to otvorene – teším sa z každého, aj malého darčeka. A toto nebola nejaká drobnosť. Milión divákov Projektu 100 sa zbieralo 17 rokov a na konci tejto histórie sedím v hľadisku s výherným lístkom. Nemôžem prehliadnuť ani štedré ocenenie spojené s výhrou.“

Milión divákov Projektu 100 je už veľké číslo a svedčí o tom, že táto prehliadka je mimoriadnym podujatím. Vďaka za to svojmu programu, v ktorom sa snaží nezabúdať na významné diela a neustále upozorňovať na ich hodnoty, ktoré sa dnes v záplave komerčnej kinematografie často strácajú. O jej význame hovorí aj milióny divák Juraj Kubica: „Ak je nejaký film zaradený do Projektu 100, považujem to za punc kvality a isté odporúčanie, že tento film sa oplatí zhladať. Myslím si, že pôvodný zámer tvorcov projektu sa postupne rozrástol a dnes je to akýsi zabehnutý mechanizmus, ako vyberať a najmä distribuovať dobré filmy do filmových klubov v Česku aj na Slovensku.“ ◀

► sim

▪ FOTO: Miro Nôta

Aj komorný film môže byť výtvarný

► Martina Polívková (filmová publicistka)

Režisérka Mariana Čengel Solčanská (1978) vstúpila minulý rok na pole celovečerných filmov svojou divácky úspešnou snímkou *Legenda o Lietajúcom Cypriánovi*. Ako hovorí, splnila si ním svoj sen, pokoru však cíti aj pred inými témami. Len pred niekoľkými týždňami dokončila nakrúcanie svojho najnovšieho filmu *Dušíčky*. Venuje sa v ňom intímnemu skúmaniu sveta žien, ich túžob, sklamaní i nádejí.

Film *Dušíčky* rozpráva o ženách a aj za jeho vznikom stoja ženy. Ako vnímate označenie ženský film?

– *Dušíčky* sú ženský film a je z neho cítiť, že ho napísala žena, scenáristka Alena Bodingerová. Sú v ňom výrazné autobiografické prvky. Keď som si čítala scenár, vedela som si ho predstaviť ako intímny román, ktorý si prečítate sama doma a uvaríte si k nemu za hrniec čaju. Veľmi som sa mu potešila. V procese realizácie som do neho vniesla niektoré svoje autobiografické znaky. Časť filmu sme nakrúcali v dome, kde žili moji starí rodičia a všetko sa ma bytostne týkalo: obrazy na stenách, nábytok, veci v skrinách. Vôbec mi nevaďí označenie ženský film. Prečo by malo? Polovicu populácie na zemeguli tvoria ženy a nezdá sa, že by bolo z toho ľudstvo zdecimované.

Prešli ste z historického veľkofilmu k intímnej téme. Bol to zámer?

– Dostala som scenár a snažila som sa byť pred ním pokorná. Neprezdobovať ho na miestach, kde nemá byť prezdobený. Faktom ale je, že nie som schopná nakrútiť film, ktorý by nebol výtvarný. Preto aj *Dušíčky* budú veľmi výtvarné, aspoň v zmysle, ako chápeme výtvarnosť komorného filmu. Nevieť oddeliť vizuálne od filmu. Nie som divák filmov, ktoré by neboli oknom do iného sveta, hovorím tomu okno do dvora. Všetci, ktorí sa v tvorivých profesiách podieľali na výtvarnej stránke filmu, urobili kus obrovskej a krásnej práce.

Na vlnajšom MFF Bratislava mal premiéru váš televízny film *Obhliadka*, v ktorom tiež ide o intímny pohľad na rodinné vzťahy. Podľa čoho si vyberáte témy?

– Čo sa týka látky, nikdy nerozmýšľam, či je komorná alebo výpravná. Na tom predsa nezáleží, nie je to kritérium voľby. Cyprián bol môj sen a som šťastná, že sa zrealizoval. Nakrútiť *Obhliadku* vo mne vyprovokoval dramaturg STV Roman Brat, ktorý mi dal ponuku na prvú časť filmového cyklu *Filmoviedky*. Dostala som zadanie – film mal mať osemdesiat minút a mal sa v ňom komorne prerozprávať jeden príbeh zo súčasnosti z troch uhlov pohľadu. Zadanía sú dobrá vec, hlavne po tréningu z VŠMU. *Obhliad-*

ku som nakrúcala v Čakajovciach, o ulicu ďalej, ako stojí dom mojich starých rodičov. Keď som začala písať príbeh, videla som ho práve tam. V myšlienkach som videla konkrétny dom, ihrisko, most, kostol, cintorín. Nebolo čo obhliadať. Podobne aj pri čítaní scenára *Dušíček* som začala vidieť príbeh v prostredí, ktoré dôverne poznám. Situovala som ho do Šale, odkiaľ pochádza môj manžel, a opäť do Čakajoviec.

Cítite sa istejšia, keď si nemusíte vymýšľať pre film prostredie?

– Je to jednoduchšie, lebo nemusím hľadať uhol pohľadu, ktorý by pomohol atmosfére a pocitu, aký chcem dosiahnuť. Pohľady mám zapamätané, viem, že daný dom je najkrajší z pravej strany rieky. Keď vo mne lokácia ako taká vzbudzuje akúkoľvek výraznú emóciu, pozitívnu alebo negatívnu, prenesie sa aj do filmu. Zatiaľ sa mi to vždy potvrdilo.

***Dušíčky* ste nakrúcali vo veľmi krátkom čase. Dá sa to zvládnuť, aby neutrpela kvalita filmu?**

– Filmovali sme šesťnásť dní a zvládli sme to jedine vďaka precíznej príprave. Mám tím na myslí absolútne presné rozžabierovanie, plány svieteria, kostýmové skúšky, čítačky, skúšky masiek. S kameramanom Petrom Bencsíkom sme najskôr celý film imaginárne nakrútili na papier a potom sme to všetko otrocky dodržiavali. S hercami a tvorivými zložkami sme prebrali každý jeden obraz, každý záber, čo sa v ňom deje, prečo sa to deje, kto v ňom hrá, čo hovorí, prečo to hovorí. Mali sme fantastický štáb, všetci vedeli, čo majú robiť a robili to najlepšie, ako vedeli.

Čo s nepredvídateľnými situáciami?

– Stalo sa, že nám nevyšlo počasie. Čakali sme, že už bude zima, ale vyšlo krásne jesenné počasie, takže nám chýbala para z úst alebo ranné hmla. S tým sa nedá nič robiť. Kompromis. Pamätám sa, že nám raz pán režisér Miloslav Luther na jednej z hodín v škole položil otázku, čo spravíme, ak si naplánujeme nakrúcanie pri konkrétnom strome, a keď prídeme na plác, strom bude zoťatý? Som mu za ňu vďačná. Presne toto sa totiž deje. A ja sa musím rýchlo rozhodnúť, čo si počať. Každý deň na placi vám totiž niekto „zotne strom“.

Vo vašich filmoch často hráva herec Ivan Palúch, podobne to bolo aj v *Dušíčkách*. Čím je pre vás výnimočný?

- Ivana som stretla prvýkrát pri filme *Monštrancia*. Porozumeli sme si bez slov. Stretávame sa vlastne iba pri práci. Ivan napríklad ako jediný z mojich hercov nechodí na čítačky, lebo ho nechcem unúvať, kvôli zrakovému hendikepu a jeho problémom s dýchaním. Ale čokoľvek zahrá, všetko mu uverím a jeho prítomnosť na pláci ma upokojuje. Je ako talizman alebo nádoba dobrej energie. Nech mu dá Pán Boh veľa síl a zdravia, aby bol s nami ešte dlho.

Film *Legenda o Lietajúcom Cypriánovi* sa minulý rok stal najnavštevovanejším slovenským filmom. Ako vnímate tento úspech?

- Myslím si, že sme nakrútili film, ktorý chceli ľudia vidieť. V slovenskej filmovej obci často zaznieva, že by sa nemali robiť historické filmy, lebo na ne nikto nechodí. Opak je pravdou. Najnavštevovanejšie sú filmy zobrazujúce svet, ktorý už nejestvuje, ktorý ešte nejestvuje, alebo nikdy jestvovať nebude. Jednoducho iný svet. Komerčne najúspešnejšie tituly sú práve také. Najmenej navštevované sú sociálne drámy zo súčasnosti, kde sa všetko skončí zle, alebo nijako. Myslím si, že historických filmov je ešte stále málo. Ako však nakrútiť podobný film, keď sa celá Európa zmieta vo finančnej kríze a je skoro nemožné nájsť akékoľvek peniaze na kultúru?

Filmy produkuje aj so svojim manželom. Ako vyzerá vaša spolupráca?

- Zatiaľ sme spravili spolu len film o Cypriánovi. Eduard je divák filmov, na ktoré sa chcem dívať aj ja. Stáva sa, že mu dám prečítať nejaký námet a on ma odbije, že by na to do kina nikto nešiel. Je pragmatický. Som mu vďačná, že vyrobil Cypriána a vložil do neho veľmi veľa energie a peňazí. Do filmu o viere a o potrebe konať dobro, do filmu z kresťanského prostredia. Môj muž je ateista ako repa, ale napriek tomu uveril scenáru o nádeji v Boha. Teraz spolu pripravujeme film, ktorý sa bude volať *Jaskyňa*. Je o mužovi, ktorý sa stane bezdomovcom. Hlavná postava Andrej, hrá ho Alexander Bárta, rezignuje na neúspešnú liečbu rakoviny a nastahuje sa do jaskyne nad mestom, s úmyslom, že v nej vyčká

na smrť. V jaskyni pred tisíc rokmi žil pustovník a pod ňou vyvierajú prameň. Medzi ľuďmi sa rozchýri, že jaskyňa má nového pustovníka a začnú k nemu prichádzať. Andrej, bez toho, že by chcel, spustí placebo efekt a stane sa pre nich prostriedkom záračných uzdravení. Hlavnú ženskú postavu bude hrať Tatiana Vilhelmová a modlíme sa, aby filmu uverili aj audiovizuálne komisie.

Ako vnímate fázu, keď prezentujete svoj film takejto komisii?

- Pre mňa je najzvláštnejšie, že musím o zmysle svojho diela presvedčať komisiu bez konfliktu záujmov, čiže ľudí, ktorí s mojím filmom nemajú nič spoločné, ani mať nebudú a je im ukradnuté, či film vznikne alebo nie. Pritom sa mi už podarilo zaujať ľudí, ktorí s filmom budú mať spoločného veľa. Scenár musí presvedčiť producenta, ktorý vie, že do toho vkladá svoje peniaze, úsilie a čas. Koproducentov z Čiech a Poľska, hercov, dramaturga, autorov hlavných zložiek. A keď je táto cesta za nami, prídem pred komisiu, pred ľudí, ktorí vo väčšine prípadov nikdy nevložili svoje peniaze do vlastného projektu, a rozhodujú o peniazoch z našich daní. Napríklad by ma zaujímalo, či vie niekto z komisie, ktorá prideluje peniaze na distribúciu a propagáciu filmu z mojich daní, koľko stojí vytlačenie billboardu, výlep a prenájom plochy, a pri akých počtoch týchto plôch hovoríme o efektívnosti kampane na želanú cieľovú skupinu.

Námet *Jaskyne* bol váš nápad?

- Áno. Občas si vybehnem na Zobor a vždy sa zastavím pri jaskyni Andreja Svorada. Legenda hovorí, že v nej žil pustovníckym životom a ja som vždy rozmýšľala, ako to dokázal. Keď neskôr zomierala moja babka na rakovinu a videla som jej cestu k hrobu, pýtala som sa, koľko bolesti sa dá uniesť? Tak vznikol námet o mužovi, ktorý je krásny, úspešný, má všetko a je pre neho nedôstojné prestať byť Andrejom a stať sa pacientom. Obyčajne sa o život ruveme, ale v istom momente, v akomsi čudnom rozpoložení, sa môžeme rozhodnúť radšej nebyť. Scenár *Jaskyne* oslovil našich českých a poľských partnerov. Vnímajú ho ako tému, ktorá sa dotýka nás všetkých. Dnes už dokážeme udržať človeka nažive aj v absurdných prípadoch. Ale za akú cenu?

Pracujete ešte na niečom ďalšom?

- Stále pracujem. Maľujem obrazy, prednášam na Paneurópskej vysokej škole, píšem nový román. Zbieram materiál na film o procese s prezidentom Tisom.

To je dosť náročná a veľká téma...

- Ak by som neabsolvovala odbor politológie na Filozofickej fakulte UKF v Nitre, asi by som sa do nej nikdy nepustila. Už počas štúdia som spracovávala tému holokaustu. Učil ma prof. Pavol Mešťan a veľa to pre mňa znamenalo. Ale v prípade tohto námetu hovoríme o časovom horizonte desiatich rokov. Možno viac.

Prečo ste sa okrem réžie venovali aj štúdiu politológie? Čím vás priťahovala?

- V devätnástich rokoch som začala študovať dvojodbor – kulturológia a slovenský jazyk. Po roku som prestúpila na politológiu kvôli vedúcemu katedry politológie v Nitre Jiřímu Kučirkovi. Bol to charizmatičký človek. Zhromažďoval okolo seba mladých ľudí, nútil nás k samoštúdiu, chodil s nami do kaviarní, počúval hudbu ako my, občas sme išli na opekačku na Zobor. Mal kolegov, ktorí nás inšpirovali k premýšľaniu, a zoznamoval nás so zaujímavými ľuďmi. Bola to vtedy veľmi pulzujúca katedra, ktorá dovoľovala študentom vyjadriť názor na konkrétne spoločenské témy. Prednášali nám Svetozár Krno, Pavol Mešťan, László Öllös, Róbert Fico a mnohí iní. Toto päťročné štúdium pre mňa znamenalo mnoho. Bolo veľmi dôležité na to, aby som neskôr mohla robiť réžiu. Dnes idú réžiu študovať devätnásťroční ľudia. Neviem, či je to dobre.

Na Paneurópskej vysokej škole vyučujete dokumentárnu réžiu. Prečo nie hranú?

- Mám rada dokumentárnu tvorbu. Slovenskú. Púšťam študentom naše dokumenty, vidia ich úplne prvý raz a páčia sa im. Niekedy ale mám pocit, že si tie filmy robíme sami pre seba. Naflmujeme, najeme sa na premiérach, kde sú stále tie isté tváre, potom obehneme festivaly, prinesieme si Zlatú húsenicu z Ulanbátaru alebo iné hodnotné ocenenie našej práce a pochválime sa vo Film.sk. Hotovo. A pritom ich vyrábame z daní našich materí. S tým treba voľačo robiť... ▲

Prvý rok telerozhlasu

► **Tomáš Czwitkovics** (šéfredaktor Mediálne.sk a vedúci redaktor týždenníka Trend)

Posledných dvanásť mesiacov bolo pre Slovenskú televíziu (STV) obdobím zásadného, hoci v prvom rade iba formálneho zlomu. Médium, ktoré si v novembri mohlo pripomenúť 55 rokov existencie od štartu vysielania Československej televízie z Bratislavy, k prvému januáru 2011 prestalo fungovať ako čisto televízna inštitúcia. Vznikol Rozhlas a televízia Slovenska (RTVS), riadený spočiatku z veľkej miery manažermi verejnoprávneho rádia. Z STV zostala už „iba“ organizačná zložka. Čím všetkým nová inštitúcia prešla a čo všetko sa zmenilo, alebo naopak nezmenilo?

Samotná zmena zákona a spojenie dvoch médií na chod inštitúcie až taký vplyv v konečnom dôsledku nemali. Televízia stále sídli v Mlynskej doline, stále je platená z poplatkov, reklamy a už druhý rok po sebe z peňazí zmluvy so štátom... A stále zápasí s čoraz nižšou sledovanosťou. Zlomovou udalosťou tento rok bolo zrušenie športového okruhu Trojka ku koncu júna, ktorý fungoval rovnaký počet rokov ako jeho názov. Dopad ukončenia tejto programovej služby sa ale naplno preukáže až v lete 2012 počas vysielania olympijských hier z Londýna, ktoré na niekoľko týždňov opäť rozbijú programovú štruktúru Dvojky.

Problémy so zmluvou

Dôležitejšie než spájanie, bolo spustenie upratovania v televízii, riadeného šéfom ekonomiky Petrom Ondrom. Okrem všeobecného škrtania nákladov v zadlženej inštitúcii sa v STV zásadne zmenili pravidlá pre externých producentov, a to najmä v súvislosti s desiatkami projektov, podporených cez zmluvu s rezortom kultúry. Po novom televízia neplatí externým spoločnostiam vopred a už vôbec nie celú sumu – STV financuje produkčné projekty po tranžách a až po tom, čo dodávateľ programu reálne niečo vyrobil.

K sprísneniu podmienok s koproducentmi došlo najmä na základe skúseností so zmluvou so štátom v predchádzajúcom roku 2010, keď STV riadil posledný šéf samostatnej televízie Štefan

Nižňanský. Následná kontrola nového vedenia ministerstva kultúry tvrdila, že pri projektoch uzatvorených za jeho éry, ktoré dodávalo externé prostredie, bola porušená finančná disciplína vo výške 3,8 milióna Eur. Nasledovalo trestné oznámenie na nekonkrétneho páchatela zo strany rezortu aj RTVS – zatiaľ s neznámym výsledkom.

Elementárne chyby v systéme zmluvy so štátom sa ukázali napríklad pri jednom z najväčších projektov poslednej jesennej sezóny, podporenej práve cez zmluvu – pri seriáli *Záchranný systém* (neskôr *Zlomok sekundy*) od spoločnosti Artreal. Kým podľa pôvodného plánu sa mal RTVS podieľať na celom projekte iba 70 percentami z celkového rozpočtu okolo troch miliónov Eur, médium muselo na štrnásťdielny seriál na poslednú chvíľu doplácať. Ak by sa spoluúčasť RTVS nebola zvýšila na 90 percent, seriál by sa na obrazovky nedostal. Podľa informácií z prostredia produkčných spoločností prípad seriálu zo záchrannárskeho prostredia nebol v tomto ojedinelý. V dodatku k zmluve so štátom boli aj ďalšie projekty, pri ktorých získali zákazku spoločnosti často bez akýchkoľvek predchádzajúcich skúseností s nakrúcaním – a za rozpočty, ktoré boli od začiatku nereálne.

Aj s cieľom zbaviť sa tohto rizika, manažment RTVS v rámci celého dodatku zmluvy so štátom na rok 2011 obrátil pomer produkcie in-house a cez externé spoločnosti. Prevažná väčšina – aj vyše 80 percent prostriedkov – mala ísť podľa

tvrdenia vedenia RTVS po novom na výrobu vo vlastných kapacitách a len minoritná časť pu-tovala priamo na účet externých firiem. Zároveň sa pri mnohých dielach výrazne stlačili pôvodné rozpočty – v niektorých prípadoch aj o tri štvrtiny.

Nové peniaze na staré programy

Za 10 miliónov Eur, vyčlenených pre televíziu, by sa tak tento rok malo zaplatiť až 600 hodín vysielania – oproti pôvodným 130, na ktoré dali svoj podpis Štefan Nižňanský a exminister kultúry Marek Maďarič. Pravda je však taká, že v prípade mnohých podporených relácií už nešlo o novinky, ale o existujúce programy, ako napríklad *Fokus*, detské *Fidlibum* a *Superchyty*, folklórnu *Kapuru* či *Noc v archíve*, ktoré si STV predtým platila z vlastného.

Okrem spomínaného seriálu *Zlomok sekundy* sa za posledných dvanásť mesiacov zo štátneho nezrodil – na aktuálne pomery STV – ani jeden výpravnejší hit. Do prime-time sa dostal ešte napríklad seriál určený pre mládež *Gympel.tv*, ktorý napokon u divákov beznádejne prepadol. Z výpravnejších projektov sa tento rok ešte dostanú na obrazovku tri až štyri vydania zo série *Filmoviedky*, čo sú približne 80-minútové samostatné filmy s rôznymi námetmi.

Z dodatku zmluvy so štátom vypadli viaceré veľké projekty, ako nová séria *Kriminálky Staré mesto* či film *Konfident*. Vyvolenou bola celovečerná kinosnímká *Cigán*, na ktorú RTVS síce nedostal štátne peniaze, no televízia z vlastného vyčlenila na jeho podporu 300 tisíc Eur. Médium chcelo na tieto väčšie projekty od rezortu kultúry získať ďalšiu dvojmiliónovú dotáciu, no k tomu napokon nedošlo. Inštitúcia namiesto podpory na pôvodnú tvorbu dostala v novembri schválený väčší „darček“ – 24,14 milióna Eur, označovaných oficiálne ako kompenzácia za subjekty oslobodené od platenia poplatkov. Milióny nepôjdu priamo na nakrúcanie, ale na (ďalšie) definitívne oddelenie televíznej časti RTVS.

Smutná realita

Rok 2012 by mal byť posledným, kedy médium verejnej služby bude musieť riešiť neraz problematickú zmluvu so štátom. Poslanci končiacej koalície v októbri schválili zrušenie poplatkov a spolu s nimi aj celý inštitút zmluvy so štátom,

s účinnosťou od začiatku roku 2013. RTVS by mal byť platený primárne zo štátneho rozpočtu, a to minimálne 90 miliónmi Eur ročne – pre rozhlas aj televíziu. Obe médiá si budú môcť privyrábať aj reklamou, no STV už len v zmenšenej miere.

Kým súkromní vysielatelia nasadili túto sezónu hneď niekoľko starých aj nových pôvodných seriálov, Slovenská televízia sa pod programovým vedením bývalého programového manažéra Trojky Andreja Mikláňka snaží v oblasti nových projektov na Jednotke sústreďovať v hlavnom programe skôr na zábavu. Na jeseň nasadila napríklad hudobnú retro-šou *Legends popu*, dva súťažné formáty od medzinárodnej produkčnej firmy Fremantle (*Kto hovorí pravdu?*, nové časti *5 proti 5*) či kuchársku akvizíciu – Jaroslava Žideka, ktorý dostal novú cestovateľsko-kulínarsku šou *Nebíčko v papuľke*.

„Stratégia televízie je primárne hľadať v blízkej budúcnosti ťažiskové projekty, šité na mieru slovenského publika, teda nie licencované, aj keď ani tieto úplne nevyklúčujeme,“ vysvetlil pre Film.sk programový šéf STV Andrej Miklánek. Zo všetkých svojich programov sa televízia môže spoľahnúť najmä na stálicu od roku 2004 *Pošta pre teba*, ktorá v staršej cieľovej skupine divákov nad 12 rokov dokáže byť aj lídrom na trhu. Vysoko nadpriemerný výsledok, čo znamená vyše 15-percentný podiel, prináša opakovane aj zahraničná rodinná súťaž s Andrejom Bičanom *5 proti 5*. Naopak, pôvodné šou ako *Legends popu* či Židekove *Nebíčko* sa štvorajú na priemerný podiel Jednotky, ktorý sa pohybuje už iba okolo siedmich – ôsmich percent.

Smutná realita pre STV v roku 2011 je, že kým s *Legendami popu* za približne 50-tisíc Eur na diel zasiahne okolo 8 percent publika a s *Nebíčkom v papuľke* za 15-tisíc Eur 6 percent, súkromná TV Joj otitulkuje americkú hudobnú súťaž *X Factor*, nasadí ju na svoj menší kanál Plus – a dosiahne dvojnásobné čísla. Riaditeľ televízneho programu Andrej Miklánek je v tejto súvislosti realista – programovou skladbou, ako napríklad v prípade šou *Legends popu*, si chce upevňovať najmä divákov zo strednej a staršej generácie. Na podchytenie mladšej generácie v konkurencii komerčných televízií STV zatiaľ podľa jeho slov veľkú šancu nemá... ▲

Krištúfkov svet čudákov

► Zuzana Mojžišová (filmová teoretička)

Peter Krištúfek svedomito, pracovito a v dosť veľkom štýle orie brázdou na poli slovenskej kultúry. Režuruje televízne snímky a relácie, nakrúca filmy (aj dokumentárne – *Momentky o Dežovi Ursinym*), píše scenáre, poviedky aj romány, skladá hudbu. Za to všetko získava ocenenia, pocty (Cena Igric, dvojnásobná finálová účasť v prestížnej literárnej súťaži Anasoft Litera...). Je to mladý muž, ktorý už má veľa za sebou. Tento rok aj premiéru celovečerného hraného debutu *Viditeľný svet*. Najprv sa odohrala v Česku, nedávno aj u nás na MFF Bratislava, kde film získal cenu za najlepší mužský herecký výkon pre Ivana Trojana v postave Olivera.

Oliver z *Viditeľného sveta* má okolo štyridsať. Je to fešný muž, samotár telom i dušou, pracuje ako letový dispečer v navigačnej veži, s kolegami sa priveľmi nekamaráti, žije v stroho zariadenom panelákovom byte a sem-tam sa mu pred očami mihnú flashbaky nejakej dopravnej nehody z minulosti, kde sanitky a policajné autá húkali ostošest. Oliver nie je v pohode. Nie je vyrovnaný. A pozoruje rodinu (mama, otec, dve deti), ktorá v letných mesiacoch rada jedáva na balkóne v protihlalom vežiaku. Rodina pôsobí vyrovnanne a šťastne. Oliver tých ľudí obsedantne sleduje, aj veľký ďalekohľad si kúpi – od slepca (sic!), aby lepšie videl. Oliverovi sa nepáči, že sú mama-tato-deti vyrovnaní. Aj on by taký chcel byť. Preto začína spriadať myšlienky, uskutočňovať plán a kradnúť životy a šťastia.

Pri sledovaní Krištúfkovho príbehu divákovi v myslí vyvstanú aj iné filmy, ktoré sa zaoberajú voyerstvom – Hitchcockovo slávne *Okno do dvora* (1954), *Pohľad z okna* (1998), Nolanov film *Sledovanie* (1998), šiesta časť Kiešlowskeho *Dekalógu* (1988), *Disturbia* (2007), možno aj Antonioniho *Zväčšenina*, v „audio“ verzii

povedzme Coppolov *Rozhovor* (1974) s Gene Hackmanom. Iste je takých omnoho viac, tajné nakúkanie do života druhých je vďačná téma. Prostredníctvom nej sa dajú, napríklad, otvoriť a rozpitvať všakové morálne polemiky a prípadne získať kus netradičnej, jednosmernej vizuality.

Krištúfkov literárny priestor je zabývaný takmer výhradne abnormálnymi postavami, kriví sa pôsobením ich nazerania, ich účinkovaním v ňom. Ako sám povedal, fascinuje ho, že mentálne postihnutí ľudia dokážu v tomto svete svojsky existovať. Ale nefascinuje ho to preto, aby s nimi súcitil... Možno skôr preto, aby nám naznačil, že s týmto svetom mnohé nie je v poriadku. (Ale veď to my tušíme už dávno!) A aby nám naznačil, že sa mu páčia väčší než tí normálni. Je na tom niečo zlé? V zásade nie je. Ale predsa... Niečo škripe.

Autorov záujem o duševne narušených sa naplno prejavuje aj vo *Viditeľnom svete*. Hlavný hrdina Oliver nie je jediný vyštinutý. Jeho matka dokáže rozprávať iba o tom, ako ju pred tromi

desaťročiami opustil manžel kvôli mladšej žene. (Aby scenárista Krištúfek dodržal toto „pravidlo“ – a nechce ho opustiť – dopúšťa sa niekoľkých dialógových nešikovností. A nielen na tomto mieste.) Alebo je tu aj susedka z horného bytu, dáma so psíkom, ktorá má panický strach zo zlodejov a zažíva málo lásky. Normálnych reprezentujú Oliverovi kolegovia (hoci sú viacerí, pôsobia dokopy ako jedna vedľajšia postava), mama zo šťastnej rodiny a jej muž. Mimochodom: Peter Krištúfek má čudný vzťah k svojim ženským postavám. Myslím si, že aj mizogyn par excellence Arthur Schopenhauer, známy výrokmi: „*Preukazovať ženám nadmernú úctu je smiešne a nás mužov to len ponizuje. (...) Keď príroda rozštiepila ľudstvo na dve časti, nevedla rez práve stredom.*“ – by mal z *Viditeľného sveta* detinskú radosť.

Niečo teda škripe nielen v Krištúfkovej literatúre, ale aj v tomto filme. A súvisí to s preferovaním bizarností a postáv (neškodných i nebezpečných)

čudákov. Majú totiž nesmierny vplyv na dramatickú výstavbu príbehu – na jej prílišnú vykonštruovanosť, kauzálnu neplnulosť. Ich duševný hendikep autora nezaväzuje k nijakej disciplíne, súvisiacej s pravdepodobnosťou, uveriteľnosťou či podobnými kategóriami. Môže si s nimi robiť, čo sa mu len zachce, všetko sa dá vysvetliť (či ospravedlniť) ich slaboduchosťou, postihom. Všetko sa násilne podriaďuje autorovej vôli a divák sa plahočí za ním ako nesvojprávny pozorovateľ. (Preto nám je aj všetko dopodrobna vyrozprávané, nedostaneme šancu aspoň niečo si domyslieť.)

V istom zmysle papier znesie viac ako celuloid, kaširovanosť postáv na filmovom plátne v tomto prípade však väčšmi bije do očí. A to je škoda. Lebo *Viditeľný svet* mohol dosiahnuť viac, keby nechcel dosiahnuť toľko. Napríklad Ivan Trojan je v ňom naozaj skvelý. Ako aj kamera, pohybujúca sa v úzkych a nehostinných priestoroch ktoréhosi bratislavského sídliska... ▲

Viditeľný svet (Slovenská republika, 2011) **_RÉŽIA:** Peter Krištúfek. **_NÁMET A SCENÁR:** Peter Krištúfek. **_KAMERA:** Martin Štrba. **_STRIH:** Maroš Šlapeta. **_HUDBA:** Peter Krištúfek. **_HRAJÚ:** Ivan Trojan, Jana Hlaváčová, Kristína Turjanová, Dagmar Bruckmeyerová, Martin Miňahončák, Ivan Palúch, Oliver Ács, Jana Bútorová, Marián Mitaš a ďalší. **_MINUTÁŽ:** 104 min.

Vianočná rozprávka bez kúzla

► **Nina Šilanová** (absolventka audiovizuálnych štúdií FTF VŠMU)

Po dvoch krátkych filmoch nakrútených v rokoch 1991 a 1994 založil nórsky režisér Bent Hamer produkčnú spoločnosť Bulbul Films. Jeho debut *Vajíčka* z roku 1994 získal cenu poroty na festivale v Cannes. Do medzinárodnej distribúcie sa ale dostal až tragikomickým filmom *Povedky z kuchyne*, ktorý bol uvedený aj v našich kinách. Skupina expertov sa v ňom zabýva v domácnostiach osamelých mládenčov a skúma ich „kuchynské“ stereotypy, aby mohli vylepšiť kuchyne vyrábané známou spoločnosťou.

Nie je to však všetko, čo už má Hamer za sebou. Podieľal sa aj na nakrúcaní množstva televíznych dokumentov *Alt pre Norge*, ktoré sledujú sto rokov histórie Nórska. S Mattom Dillonom alias Henrym Chinaskim nakrútil v roku 2005 film podľa predlohy Charlesa Bukowskeho *Faktótum*. *Domov na Vianoce* je jeho šiestou celovečernou snímkom a za jej scenár získal spolu s Levi Henriksenom hlavnú cenu na festivale v San Sebastiane.

Domov na Vianoce je nakrútený podľa Henriksenovej knihy poviedok. Tvorí ho niekoľko malých príbehov malých ľudí, obyvateľov nórskeho mestečka, ktorí hľadajú trochu nádeje v čase najhoršom pre osamelých. Hneď v úvodných minútach filmu režisér divákovi predstaví niekoľko postáv – párov, takže je veľmi zložitý vpadnúť do akéhokoľvek príbehu a okamžite sa vo filme zorientovať. Práve táto roztrieštenosť spôsobuje, že divák potrebuje viac času na zoznámenie sa so všetkými postavami a utvorenie si celkového obrazu o filme. To, čo je pri podobnom type „viacpríbehových“ snímok samozrejmosťou a divákovi neprekáža, v tomto filme

ale nefunguje. Osobné životy hrdinov sú vždy po stručnom predstavení a načrtnutí charakterov (alebo len po priamočiarom opise) prerušené a nahradené ďalším príbehom. A ako už naznačuje názov filmu, jediné, čo tieto postavy spája, je ich túžba byť so svojou rodinou, láskou, kamarátom v najdôležitejšom dni v roku. Sám režisér to dopĺňa slovami: „*Hlavným dôvodom, prečo som sa rozhodol nakrútiť film podľa knihy poviedok Leviho Henriksena, bol pocit, že by príbehy fungovali rovnako bez ohľadu na Vianoce. Vianoce sú pre veľa ľudí ťažkým obdobím. Je ľahké zabudnúť, že hrejivé svetlo sviečok zároveň vrhá tieň. Naše krehké životy sa stávajú ešte krehkejšími. A nie je dosť baliaceho papiera, do ktorého by sme sa mohli zabalit.*“ Pekná predstava, škoda len, že v tomto prípade Hamer opustil poetiku svojich predchádzajúcich filmov.

Hrdinovia nového Hamerovho filmu sú skrachovanci, no zároveň veľkí dobráci, ľudia z okraja spoločnosti, ktorí chcú niekam patriť. Starý manželský pár, ohrdnutá milienka, bezdomovec, detské lásky, utečenci, moslimovia, opustený manžel, snažiaci sa za každú cenu infiltrovať

do svojej bývalej rodiny. Film sa okrem prológu a epilógu, zasadeného do vojnového Kosova, odohráva v Nórsku. Práve tento „kosovský“ plán je rovnako kritický a poukazuje na niečo znepokojujúce alebo prinajmenšom zvláštne, ako iná scéna venovaná politike s nóorskymi a dánskymi lesmi. Hamerovi sa podarilo do filmu dostať tieto narážky, keď sa jedna z postáv čuduje: „*Je to čudné, že žijeme v krajine, ktorá je taká bohatá na lesy a my musíme dovážať vianočné stromčeky z Dánska.*“

Chaotické formálne prevedenie filmu pôsobí príliš chladne a postavám chýba „čudácky“ rozmer, ktorý je typický pre severskú kinematografu. Jednoduché dialógy rozvíjajú príbeh, ale neponúkajú pridanú hodnotu. Postavy sú ploché, konajú predvídavo, chýba im humor či povestná absurdita. Melancholicky potom pôsobí aj poviedka, ktorá je alúziou na biblický príbeh o narodení Ježiška, o Srbovi a kosovskej

Albánke rodiacej na Štedrý večer v nórskej „chatrči“, kde sa nedopatrením ocitli počas úteku do Švédska. Bez polárnej žiary a sentimentálnej piesne by sa filmový záver určite zaobišiel.

Keby sme snímku *Domov na Vianoce* prirovnali k iným (pred)vianočným produkciám, ktoré na nás chrlí televízia, alebo aj kino v tomto období, musíme uznať, že Hamerov film je predsa len výnimočne odlišný. Jemný a pokojne plynúci, zobrazujúci skutočných ľudí so skutočnými bolesťami. V porovnaní s predchádzajúcou tvorbou známeho nórskeho režiséra mu však chýba dávka irónie a vizuálnej strohosti, ktorou potešil milovníkov severskej kinematografie vo filme *Povedky z kuchyne*. *Domov na Vianoce* pôsobí viac ako erupcia sladkej gýčovej poézie. Príjemne horkastú chuť mu dodáva len niekoľko príbehov, ktoré sa svojím humorom či trpkosťou aspoň trochu odlišujú od stokrát videného. ▲

Domov na Vianoce (Hjem til jul, Nórsko / SRN / Švédsko, 2010) **_RÉŽIA:** Bent Hamer. **_NÁMET:** Levi Henriksen – kniha poviedok *Bare mjuke pakker under treet* (Len jemné darčeky pod stromček, 2005). **_SCENÁR:** Bent Hamer. **_SPOLUPRÁCA NA SCENÁRI:** Levi Henriksen. **_KAMERA:** John Christian Rosenlund. **_HUDBA:** John Erik Kaada. **_HRAJÚ:** Trond Fausa Aurvåg, Fridtjof Såheim, Reidar Sørensen, Nina Zanjani, Nina Andresen-Borud, Ingunn Beate Øyen a ďalší. **_MINUTÁŽ:** 85 min.

Paríž, óóó Paríž

► Zuzana Štefunková (absolventka audiovizuálnych štúdií FTF VŠMU)

Woody Allen tento mesiac oslávil sedemdesiate šieste narodeniny. Na konte má viac ako štyridsať snímok a naďalej nestráca nápady ani chuť baviť divákov originálnymi príbehmi, prestúpenými vlastnou neuroticko-intelektuálnou osobnosťou.

Z nikdy neutíčajúceho „Veľkého jablka“ cez kozmopolitný Londýn, so zastávkou v temperamentnej katalánskej metropole, si to Allen tentoraz namieril do romantického Paríža, dýchajúceho atmosférou modernej i intelektuálnej smotánky. Vo svojej novej snímke *Polnoc v Paríži* za súmraku i dažďa odhaľuje čaro mesta módy, zaľúbencov a umenia. Hlavný hrdina, scenárista Gil, prichádza do Paríža so svojou snúbenicou Inez a jej rodičmi. Zatiaľ čo ona od výletu očakáva relax, obchody a nenáročný turizmus, on dúfa, že v meste prestúpenom dobou a umením nájde inšpiráciu k dopísaniu svojho veľkého románu. Odlíšne priority rozdelia mladý pár a každý z nich si po Paríži blúdi svoju cestou. Pri nočnej prechádzke sa Gil nechá zlákať cudzím pánom a nastúpi do starého francúzskeho veterána. Sprvu ani netuší, že oným tajomným mužom, ktorý ho do automobilu pozval, je Francis Scott Fitzgerald. Začínajúcemu spisovateľovi sa tak splní jeho tajný sen: vychutnať si Paríž v minulosti spoločne s veľkými osobnosťami svetového umenia.

Postupom času sme si u Allena zvykli na jeho fyzickú neprítomnosť vo vlastných snímkach

a naučili sme sa akceptovať jeho herecké alter egá, prednášajúce režisérove myšlienky, prežívajúce komplikované vzťahy i intelektuálnu nadradenosť nad ostatnými postavami. Nižšieho postaršieho pána s výraznými okuliarmi tentoraz stesňuje o tridsať rokov mladší Owen Wilson. Aj napriek generačnému rozdielu a fyzickej odlišnosti sa tvorca a jeho herecké JA zladili. Wilsonom podaná detská naivita a charakteristický výraz prekvapenia (ústa našpúlené do kruhu) dodávajú Allenovej osobnosti jeho vlastnú podobu a zatieňujú i režisérovo alter ego v spomínanom filme *Užívaj si, ako sa len dá!* Larry David zo spomínaného filmu je možno Allenovi bližší výzorom, povahou či pôvodom, no chyba mu režisérovo tajomné fluidum, ktorým newyorský neurotik očarúva nejednu ženu, a nenásilný, spontánny humor, ktorým baví divákov. Wilson pôsobí vo svojej role prirodzene a uvoľnene. Je Allenom vo všetkých jeho polohách. Od dvojitého vzťahu (s peknou snúbenicou i tajomnou femme fatale), cez vnímanie krásy v maličkostiach (Paríž za dažďa) až po neustálu nespokojnosť.

Začínajúci spisovateľ Gil by sa rád vzdal nalin-

kovanej budúcnosti na juhozápadnom pobreží USA a rád by ju vymenil za slobodnejší variant v inšpiratívnom prostredí Paríža. V kontraste ku Gilovmu umeleckému rozhladu vo filme stojí umelosť Inez a jej rodičov. Obraz dobre situovanej americkej rodinky v parížskom kontexte Allen karikuje do pseudointelektuálnej, materiálnej roviny. Nadnesene a v komickom duchu prezentuje i veľké mená umeleckej scény. Napríklad dobrodruh Hemingway je neskrtný bonviván, vyhľadávajúci pástne konflikty, manželka Fitzgeraldovci sú salónnymi levmi, idealistický surrealista Dalí je neškodný pomätenec fascinovaný kontúrami nosorožca a Pablo Picasso je prehnaný neurotik. Gilova vedomá prevaha dovoľuje rozdávať nápady na príbehy Luisovi Buñuelovi či konzultovať svoj román s Gertrudou Stein. Postáv svetových umelcov sa zhostili známe i menej známe osobnosti, vždy s dôrazom na vizuálnu autenticitu. Obzvlášť vydatou podobnosťou sa môže popýšiť argentínsky rodák

Marcial Di Fonzo Bo, ktorý akoby ikone kubizmu Pablovi Picassovi vypadol z autoportrétu.

Krásam a čaru Paríža vzdáva Allen poctu hneď otváracou scénou, čím diváka oboznamuje so svojou/Gilovou vášňou pre toto veľkomesto. V priestore troch minút necháva vyniknúť parížske dominanty, mestský zhon, turistov, kaviarne, kiosky i upršanú nostalgickú atmosféru tohto mesta, a to všetko za sprievodu jazzovej skladby. V miestami zdĺhavom začiatku sa stretá režisérova muzikálna osobnosť s jeho filmárskou optikou tak presvedčivo, že chvíľami sa divákovi môže zdať, že jedným z náhodných Parížanov je sám Allen.

Je príjemné sledovať záujem tvorca spoza veľkej mláky o európske mestá i americký spôsob zachytenia ich príznačnej krásy a atmosféry. Vyčkajme teda so zvedavosťou, kedy sa večný neurotik začne v domácom prostredí opäť cítiť stiesnený a ďalšie veľkomesto starého kontinentu tak dostane svoju príležitosť zviditeľniť sa na veľkom plátne pod Allenovou taktovkou. ▲

Polnoc v Paríži (Midnight in Paris, Španielsko / USA, 2011) _RÉŽIA: Woody Allen. **_SCENÁR:** Woody Allen. **_KAMERA:** Darius Khondji. **_STRICH:** Alisa Lepselter. **_HUDBA:** Piesne Colea Portera. **_HRAJÚ:** Owen Wilson, Rachel McAdams, Marion Cotillard, Kathy Bates, Adrien Brody, Carla Bruni, Léa Seydoux, Michael Sheen a ďalší. **_MINUTÁŽ:** 94 min.

Agáty ■ FOTO: MFF Bratislava

MFF Bratislava: namiesto úteku útok

► Jaroslav Hochel (filmový publicista)

Po dvoch ročníkoch MFF Bratislava pod vedením Matthieua Darrasa sa v aktuálnom 13. ročníku (4. – 9. november 2011) stal jeho hlavným dramaturgom srbský filmový kritik Nenad Dukić. Z vlaňajška festival prevzal vizuál, pripomínajúci výstražné tabuľky na stavbe, ale farba sa zmenila zo žltej na bordovú. Podobne to bolo s programom – časť sekcií vychádzala z pozitívnych skúseností z minulosti, časť bola pokusom o inováciu programu.

Zmeny sa nedotkli súťažných sekcií hraných, dokumentárnych a krátkometrážnych filmov. V súťaži prvých a druhých hraných filmov zvíťazili *Agáty* argentínskeho režiséra Pabla Giorgelliho, príbeh o zblížovaní vodiča kamióna a jeho spolucestujúcej s malým dieťaťom, ktorú musí previezť z Paraguaja do Buenos Aires. Najlepším režisérom sa stal Francúz Vincent Garenq za film *Obvinený*, v ktorom spracoval skutočný prípad neoprávneného obvinenia manželského páru z pedoflie. Za najlepšiu herečku označila porota Iben Hjejle za výkon vo švédскеj dráme režiséra Simona Kaijsera *Stockholm East*, herečka excelovala v úlohe ženy, ktorej sa po smrti dcéry rozpadáva manželstvo a ona, nič netušiac, nadväzuje vzťah s mužom, ktorý – bez vlastného zavinenia – zrazil autom jej dieťa. Potešujúca je cena pre Ivana Trojana ako najlepšieho herca v snímke Petra Krišťúfka *Viditeľný svet*, ktorá sa deň po festivale vydala na distribučnú cestu k divákovi. Porota FIPRESCI sa zhodla s hlavnou porotou pri ocenení *Agátov*, kým študentská porota dala prednosť francúzskemu filmu *17 dievčat* sestersko-režisérскеj dvojice Delphine a Muriel Coulin, ktorého príbeh, takisto inšpirovaný skutočnou udalosťou, je banálny i provokatívny zároveň a ozvlášťňuje ho akýsi impresionisticko-nostalgický spôsob rozprávania. V súťaži dokumentov zvíťazil mexicko-americký film Natalie Almada *Nočný strážnik*, ktorý vypovedá o násilí spojenom s vojnou drogových gangov bez jeho vizualizácie. Za najlepší krátky film označila porota belgickú snímku *Nedele* režiséra Valéryho Rosiera.

K osvedčeným festivalovým sekciám patria Panoráma (prierez súčasnou svetovou kinematografiou) a Proti prúdu (tematicky či formálne výnimočné diela), ktoré ponúkli víťazné snímky z prestížnych

festivalov – iránsky *Rozchod Nadera a Simin* (r. Asghar Farhadi, Berlina), americký *Strom života* (r. Terrence Malick, Cannes), izraelského *Reštaurátora* (r. Yossi Madmoni, Karlovy Vary), ruského *Fausta* (r. Alexander Sokurov, Benátky), ale aj snímky ďalších režisérov zvučných mien – Nanniho Morettiho (*Habemus Papam*), Kim Kiduka (*Arirang*), Woodyho Allena (*Polnoc v Paríži*) či Martina Šulíka (*Cigán*), pričom vo viacerých prípadoch išlo o distribučné predpremiéry.

V uplynulých dvoch rokoch smerovali výhrady ohľadom festivalového programu k uvádzaniu málo komunikatívnych filmov (s následným hromadným útekem divákov zo sály). Ústretovým krokom k divákovi mali byť tento rok sekcie Príbehy a Antidepressíva. Pod pojem „príbehy“ sa dá vtesnať takmer čokoľvek, a tak sekcia ponúkla napríklad špičkovú psychologickú drámu *Čistá* švédskej režisérky Lisy Langseth, poeticko-nostalgickú a zároveň politicky výrečnú spomienku na začiatok 80. rokov minulého storočia v Poľsku *Všetko, čo milujem* (r. Jacek Borcuch), ale aj komerčnú akčnú drámu Joa Wrighta *Hanna*. Podobne aj v sekcii Antidepressíva boli zaradené inteligentné komédie – rumunská „internetová“ snímka *Ahoj! Ako sa máš?* (r. Alexandru Maftel), ktorá zábavnou formou rozpráva o celkom vážnych veciach, či talianska *Sol' života*, ktorú nakrútil ako svoj druhý film „náš starý známy“ Gianni Di Gregorio, no tiež prekvapujúco zábavný film o street arte *Exit Through the Gift Shop* (r. Banksy), ale napríklad aj poľská komédia *Krásne leto* (r. Ryszard Brylski), ktorá však festivalové parametre rozhodne nespĺňala.

Nepochybne zásluhou festivalu je zostavenie

sekcie Made in Slovakia. Tá bola mimoriadne pestrá: od filmov, ktoré už prešli bežnou distribúciou, cez predpremiéry snímok ako *Čerešňový chlapec* Stanislava Párnického či *Trou de Fer – Železná diera* Pavla Barabáša, až po nové stredo- a krátkometrážne dokumentárne a animované filmy. Divácky najúspešnejším predstavením slovenských filmov sa stal *Dom* Zuzany Liovej v kombinácii s animovanou snímkou Michaely Čopikovej *Prach a lígot*. Cena divákov festivalu pripadla britskému filmu *Dokonalý súlad* režiséra Davida Mackenzieho. Cenu Film Europe Award za úspešnú prezentáciu slovenského filmového umenia v zahraničí získal hudobný skladateľ Michal Novinskí. Ocenenie za umeleckú výnimočnosť vo svetovej kinematografii si odniesli Zdeněk a Jan Svěrákovci.

Problémom MFF Bratislava zostáva ale miesto konania: Aupark nahradila tento rok ešte menej vhodná Eurovea. Ku kinu Mladost a kinosále SNG pribudlo filmárčinou „nasiaknuté“ Kino Lumière, ale tento rozptyl komplikuje účastníkom zostavenie osobného programu i vyberanie vstupeniek. Koniec koncov, ak sa hrá súčasne v šiestich priestoroch, prečo to nemôže byť šesť sál jedného multiplexu? A prečo vlastne trval festival tohto roku iba šesť dní?

Každá vláda dostáva na zhodnotenie svojho pôsobenia sto dní. Koľko ročníkov festivalu treba na zhodnotenie akcieschopnosti programového tímu? Určite minimálne dva, takže na budúci rok sa radi necháme prekvapiť. Možno s nádejou, že návrat k osvedčeným programovým stratégiám, akými sú profil významného tvorca, zacielenie na niektorú národnú kinematografiu či zaujímavú tému, by nemusel byť márnny. ▲

Obvinený ■ FOTO: MFF Bratislava

Ji.hlava: mysliača filmom

► Martin Kaňuch (šéfredaktor časopisu Kino-Ikon)

V dňoch od 25. do 30. októbra 2011 sa v Jihlave uskutočnil jubilejný 15. ročník Medzinárodného festivalu dokumentárnych filmov. Najväčšia stredo európska slávnosť autorskej dokumentárnej tvorby sa za tie roky stihla vypracovať na inovatívnu a nielen v Európe rešpektovanú festivalovú udalosť. Napriek premenám však Ji.hlava ostáva stále najmä spoločensky angažovaná, experimentujúca, retrospektívna... Teda mysliača filmom.

Najvytrvalejšie festival pestuje práve svoje aktivistické zameranie. Festivalové heslo tento rok dokonca nahradila výzva „Prepusťte Panahňoh!“, spojená s uvedením jeho filmu z teheránskeho domáceho väzenia *Nie je to film*. Minuloročnú snovosť znelky tak nahradil oheň revolty – horiaca Ji.hlava. Aj veľkú časť programu ovládli filmy kriticky reflektujúce minulé i najaktuálnejšie krízové politické i ekonomické reality. Formou „zaostrovania vnímania“, sarkastického demaskovania, faktickej analýzy či artistického nadhľadu. Na úrovni politiky, resp. ekonomiky pripomeniem z tamojších domácich snímok prvým májom inšpirovaný *Film ako Brno* Víta Klusáka a jeho študentov z prvého ročníka (!) na FAMU, film *Paroubkové* Jana Látaľa, úvahu o kríze a úpadku *Závod ke dnu* Víta Janečka (zo sekcie Česká radost), ale i ďalšie z taktó orientovanej sekcie Zoon Politikon. Podobný rozmer, irónia, duchaplnosť či ostrosť prístupu domácich tvorcov napríklad v našom autorskom dokumente skôr absentuje (z generácie 90 má k tomu najbližšie Kirchoff a Piussi). Ideálnym príkladom týchto kvalít u našich susedov je víťaz Českej radosti i diváckej súťaže, film Martina Marečka *Pod sluncem tma* o pozitívnych i bizarno-smiešnych efektoch českej rozvojovej pomoci v Zambii v súvislosti s projektom elektrifikácie jednej obce. Pätnásty ročník festivalu na druhej strane ale znamenal aj maximálne potvrdenie ďalšieho výrazného trendu festivalu – Ji.hlavu odvážne experimentujúcej. Svedčila o tom nielen pestrá súťažná sekcia experimentálnych dokumentov Fascinace, ale aj ďalšie bloky venované histórii i súčasnosti domáceho i svetového experimentu.

Slovenskú autorskú dokumentárnu tvorbu v hlavnej, stredo európskej súťaži Mezi moři zastupovala tento rok Andrea Slováková so svojím absolventským (FAMU) filmom *Nadohled*, ktorý je predovšetkým filozofickou esejou inšpirovanou textom Michela Foucaulta *Dozerať a trestať*. Okrem už zavedenej Fotokomory, teda premietania fotografií na plátno, kde známych fotografov uvádza Martin Kollár (tento rok ukázal svoju tvorbu), malo Slovensko zastúpenie hlavne na East European Forum, čo je platforma na prezentáciu projektov, a vo videotéke East Silver.

Ji.hlava oslavujúca sa nakoniec zmenila na skutočnú Ji.hlavu horiacu, keďže oheň festivalových zneliek sa doslova preniesol aj na stan dvorného divadla festivalu Vosto5, ktorý hneď na začiatku podujatia nešťastne zhorel. Metafora, ktorá ožila, tak ponúkla tvorcovi aj možnosť okamžitej dokumentaristickej akcie aj sebareflexie.

MEDIA Desk Slovensko informuje...

Začiatkom novembra mali európske kancelárie MEDIA Desk každoročné stretnutie v Bruseli, na ktorom informovali riaditelia príslušných sekcií GR Vzdelávanie a kultúra a tiež z výkonnej agentúry EACEA o celkovom výhľade, týkajúcom sa budúcnosti programu MEDIA. Podľa aktuálnych informácií existuje návrh, vypracovaný Európskou komisiou, podľa ktorého bude od roku 2014 fungovať program pod názvom Creative Europe a v jeho rámci už existujúce programy MEDIA a Kultúra (tento program má prejsť určitou revíziou). Cieľom je posilniť všeobecné povedomie o európskom kreatívnom priemysle a Komisia od zlúčenia očakáva synergický efekt, ktorý umožní efektívnejšie zviditeľňovať a podporovať sektory s potenciálom rastu a kreatívneho využitia. Predbežný plánovaný rozpočet na program Creative Europe je vo výške 1,8 miliardy Eur na roky 2014 – 2020, ale nejde o nárast, počítajú sa totiž s cenami zvýšenými o infláciu. Celý návrh, vrátane návrhu rozpočtu, bude ešte predmetom diskusie a schvaľovacieho procesu v rámci Európskeho parlamentu. V decembri sú aktuálne dve uzávierky výziev programu MEDIA: Výzva 30/2011 – Výberová podpora kinodistribúcie s uzávierkou **1. decembra 2011** a Výzva 23/2011 – TV Broadcasting s uzávierkou **16. decembra 2011**.

► www.mediadeskslovakia.eu

► vs

Prvá výzva Audiovizuálneho fondu v roku 2012

Audiovizuálny fond (AVF) na konci roka otvára novú výzvu pre žiadateľov o poskytnutie finančných prostriedkov formou dotácie. Výzva číslo 1/2012 sa týka dvoch podprogramov: 2.2.1 – Príprava a organizácia filmových festivalov alebo nesúťažných prehliadok audiovizuálnych

diel a 2.2.2 – Príprava a organizácia iných verejných kultúrnych podujatí v oblasti audiovizuálnej a kinematografickej kultúry. Výzva je otvorená **od 1. decembra 2011 do 15. februára 2012**. Žiadosti sa Audiovizuálnemu fondu predkladajú v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona a vnútornými predpismi fondu, dostupnými na webovej stránke fondu. Doručujú sa osobne alebo doporučenou poštou, resp. kuriérom na adresu Audiovizuálneho fondu. Fond v prípade záujmu žiadateľom poskytuje konzultácie na predkladanie žiadostí.

► www.avf.sk

► uwe

Prihlasovanie diel na 23. Igrice

V marci 2012 sa bude po dvadsiaty tretí raz udeľovať najstaršia filmová cena na Slovensku Igric. Ceny udeľuje Slovenský filmový zväz, Únia slovenských televíznych tvorcov a Literárny fond za audiovizuálnu tvorbu výrobného roku 2011 v kategóriách: hraná filmová tvorba pre kiná, televízna dramatická tvorba, filmová a televízna dokumentárna tvorba (okrem spravodajstva, publicistiky a magazínov), animovaná tvorba, herecký výkon vo filmovom alebo televíznom diele. V každej z kategórií môže byť udelený Igric (spojený s finančnou odmenou 2 000 Eur a herecký s odmenou 700 Eur) a dve tvorivé prémie (s odmenou 700 Eur a hereckou odmenou 350 Eur). Okrem toho sa udeľujú tvorivé prémie v ďalších štyroch kategóriách: študentská tvorba, ostatná televízna a seriálová tvorba, audiovizuálna teória a kritika a zostavenie DVD a CD-ROM. Ceny môžu byť udelené za individuálne výkony, aj za diela realizované v zahraničí. Deadline pre prihlasovanie diel je **16. januára 2012**, štatút a prihlášku nájdete na stránke súťaže. O víťazoch v jednotlivých kategóriách bude rozhodovať porota, ktorej predsedom bude spisovateľ Peter Glocko. Odovzdávanie 23. Igricov sa uskutoční 28. marca 2012.

► www.igrice.sk

► uwe

Cenu Tibora Vichtu získal Rubikon

Počas 13. MFF Bratislava sa dňa 7. novembra 2011 udeľovali ceny 9. ročníka Ceny Tibora Vichtu pre mladých scenáristov do 35 rokov. V kategórii Celovečerný hraný film suverénne zvíťazila práca Anežky Guziarovej s názvom *Rubikon*, ktorej dej sa odohráva v Berlíne a približuje príbeh mladého človeka začínajúceho v novom svete od piky. Víťazka získala možnosť zúčastniť sa finále poľskej scenáristickej súťaže ScriptEast vo Varšave, finančnú odmenu 2 000 Eur a preloženie scenára do angličtiny. Špeciálnu cenu porota udelila Pavlovi Knapkovi, jeho scenár *Vrabce v popolníku* začína strachom a končí nádejou. V kategórii Internetový seriál do 5 minút sa porota rozhodla cenu neudelit, v kategórii Hraný komediálny seriál zvíťazil Miro Šifra so scenárom *Moji drahí pozostalí*. Novinkou tohto ročníka bola spolupráca s programom MIDPOINT, vďaka tomu sa tento rok do súťaže zapojili aj české talenty. V predchádzajúcich rokoch získali Cenu Tibora Vichtu napríklad Zuzana Belková, Jana Ondíková, Slavena Liptáková, Juraj Lehotský, Roman Hríbik a ďalší.

► uwe

Tatra banka oceňovala filmárov

Dňa 19. novembra 2011 sa v novej budove SND už po šestnásty raz uskutočnilo udeľovanie Cien Nadácie Tatra banky za umenie. Ceny sa tradične odovzdávali v piatich kategóriách – audiovizuálna tvorba, film, TV a rozhlas, ďalej divadlo, hudba, literatúra a výtvarné umenie. Pri udeľovaní cien filmárom boli po prvýkrát v histórii udelené dve ocenenia v rámci jednej kategórie. O víťazstvo sa tak podelili Marek Leščák za scenár k filmu *Cigán* a Juraj Herz za réžiu filmu *Habermannův mlýn*. Tretím nominovaným v tejto kategórii bol režisér Matej Mináč so svojím filmom *Nickyho rodina*. Nadácia Tatra banky svoje ceny udeľuje od roku 1996, ich zámerom je oceniť talent a prácu slovenských umelcov a motivovať ich pri ďalšej tvorbe. Doteraz bolo v hlavnej kategórii ocenených 59 umelcov. O výsledkoch rozhodovala

odborná porota, ktorú tvorí desiatka predstaviteľov slovenskej kultúry. Popri hlavnej cene sa udeľuje aj cena Mladý tvorca, za audiovizuálny bol tento rok nominovaný Tomáš Hulík s filmom *Návrat rysov*.

► uwe

Londýnska premiéra Nickyho rodiny

Producent a umelecký strihač Patrik Pašš a režisér Matej Mináč absolvovali v polovici novembra úspešné anglo-americké turné s ich celovečernou snímkou *Nickyho rodina*. Londýnska premiéra za účasti 102-ročného Sira Nicholasa Wintona, dvanástich zachránených detí a ich príbuzných, premiérky Ivety Radičovej (pod jej záštitou sa podujatie konalo), filmových producentov, hercov, umelcov z Británie i Slovenska sa konala dňa 10. novembra 2011 v mekke britskej kinematografie, v sídle Britskej akadémie filmových a televíznych umení na Piccadilly v srdci Londýna. Po projekcii filmu oň prejavil záujem anglický distribútor a tiež viacerí, ktorí ho chcú prezentovať v rôznych komunitách, najmä mladým ľuďom. Dva dni po londýnskej premiére sa film úspešne premietal v New Yorku a na záver vo Washingtone, kde sa uvedenia snímky zúčastnili okrem veľvyslancov aj členovia zahraničného výboru NR SR s jeho predsedom Františkom Šebejom. O film i ďalšie diela spoločnosti Trigon production prejavila záujem knižnica Bieleho domu.

► ipa

Nový Barabášov film zbiera ocenenia

Nový dokumentárny film Pavla Barabáša *Trou de Fer – Železná diera*, ktorý autenticky zachytáva prekonávanie jedného z najimpozantnejších kaňonov našej planéty a len nedávno vstúpil do slovenskej distribúcie, sa už tiež radí k autorovým oceňovaným dielam. Na 29. medzinárodnom festivale horského a dobrodružného filmu v španielskom meste Torelló, ktorý sa konal od 11. do 20. novembra 2011, získal prestížne ocenenie Silver Edelweiss za najlepší horský športový film. Desiatdňový filmový maratón, začlenený

do Medzinárodnej aliancie horských filmov, patrí celosvetovo medzi najprestížnejšie festivaly svojho druhu a divákovi ponúka to najlepšie a najaktuálnejšie zo svetovej kinematografie, televíznej a nezávislej produkcie. Jeho tohtoročná súťažná sekcia zahŕňala projekcie až štyridsiatických filmov v každej tematickej kategórii. Ocenenie Silver Edelweiss pre snímku *Trou de Fer – Železná diera* je v poradí už desiatou medzinárodnou cenou pre Barabášov nový film.

► sim

Digitalizácia slovenských kín pokračuje

Najnovším digitalizovaným prírastkom medzi kinami na Slovensku je kino Mier v Spišskej Novej Vsi, ktoré od 1. októbra 2011 premieta aj filmy v 2D i 3D formáte. Po kinách Kultúra v Ružomberku, Moskva v Martine, Apollo v Lučenci, Danubius v Štúrove, Nicolaus v Liptovskom Mikuláši, Hviezda v Trnave, Kino X v Stupave a Panoramatickom kine v Partizánskom sa stalo v poradí už deviatym digitalizovaným jednosálovým kinom na Slovensku. V čase uzávierky Film.sk bolo u nás digitalizovaných 66 kinosál, z toho 57 sa nachádza v dvanástich miniplexoch (kiná s 2-7 sálami) a troch multiplexoch (kiná s 8 a viac sálami). Tento počet tvorí 71,25 percent všetkých kinosál vo viacsálových kinách. Jednosálových kín je zatiaľ digitalizovaných len 6,25 percent. Bez možnosti digitálnych projekcií zostáva ešte 135 klasických kín a 21 letných kín. Do konca roku 2011 by malo byť digitalizované ešte jednosálové kino v Malackách.

► miro

Stratené mesto opäť ožilo

Jednou z aktivít, na ktorých sa vďaka svojim archívnym filmovým materiálom tento rok podieľal aj Slovenský filmový ústav, bol projekt Stratené mesto, zameraný na virtuálne oživenie v minulosti zničenej časti Bratislavy s pôvodným názvom Podhradie. Cieľom projektu je vyvolať vo vedomí mladšej generácie a návštevníkov Bratislavy virtuálny zážitok z tej časti mesta, ktorá bola zbúraná v 60. rokoch 20. storočia.

Projekt Stratené mesto Bratislava – Pozsony – Pressburg má byť impulzom k tomu, aby sa verejnosť mohla pozrieť do minulosti a oživiť tradíciu, ktorá bola v priebehu 20. storočia cielene likvidovaná. Pripomínať históriu mesta má aj Električka historickej pamäti, ktorej trasa povedie od hrobky Chatama Sófera po nábreží cez centrum mesta a tunel späť k hrobke. V električke budú v priestore okien nainštalované premietacie plochy, na ktorých sa bude účastníkom jazdy zobrazovať „stratené mesto“. Ako súčasť projektu vyšla vlni aj trojjazyčná publikácia *Stratené mesto* s bohatou fotografickou a filmovou časťou na DVD, celý projekt po roku, dňa 25. septembra 2011, oživilo kultúrne podujatie *The Lost City – Stratené mesto*, ktoré prinieslo niekoľko koncertov a projekciu filmu Zuzany Piussi, nakrúteného k rovnomennému projektu.

► uwe

Vychádza kniha memoárov Pavla Branka

Slovenský filmový ústav (SFÚ) v spolupráci s vydavateľstvom Marenčin PT vydávajú v týchto dňoch knihu memoárov slovenského filmového kritika a publicistu Pavla Branka, ktorý v apríli oslávil okrúhle výročie. V publikácii pod názvom *Proti prúdu* sa Branko vracia k svojmu osobnému i profesionálnemu životu, kniha približuje jeho dramatický životný príbeh, plný zratov a konfliktov s mocou. Za protifašistický odboj ho odsúdili na doživotie, väznili ho nacisti a posledné mesiace 2. svetovej vojny strávil v koncentračnom tábore. V roku 1948 Branko vystúpil z komunistickej strany. V rokoch 1945 až 1956 prekladal a písal filmové kritiky, od roku 1957 do roku 1970 bol redaktorom dvojtýždenníka Film a divadlo. Počas normalizácie publikovať nesmel. V roku 2000 vydal výber z publicistiky *Straty a nálezy* a v roku 2007 získal filmovú cenu Slno v sieti za celoživotné dielo. Súčasťou knihy *Proti prúdu* je aj DVD s filmom *Hrdina našich čias* režisérky Zuzany Piussi, venovaným tejto legende slovenskej filmovej publicistiky a kritiky.

► uwe

**Tvrdoň, Tomáš (ed.):
Metamorfózy slovenskej
filmovej tvorby**

(Artéria, Nitra 2011, 120 strán)

Publikácia je výberom príspevkov, ktoré odzneli na vedeckých kolokviách, tvoriacich súčasť Seminára slovenského filmu v Nitre v rokoch 2009 a 2010. V roku 2009 bolo pri príležitosti 20. výročia Nežnej revolúcie kolokvium venované téme slovenskej filmovej tvorby v rokoch 1985 – 1995. K tejto problematike sa vzťahujú prvé dva príspevky od Martina Ciela a Miroslava Ballaya. Tému nasledujúceho ročníka, filmovým adaptáciám literárnych diel v slovenskej kinematografii, sa venuje ďalších päť autorov zborníka, medzi nimi napríklad Jelena Paštéková, ktorá analyzuje film *Panna záračnica* Štefana Uhra, nakrútený podľa novely Dominika Tatarka, Eva Filová, reflektujúca obe adaptácie (televíznu i filmovú) románu Ladislava Mňačka *Smrť sa volá Engelchen*, Zuzana Mojžišová s analýzou poviedky *Zbehovia* z filmu Juraja Jakubiska *Zbehovia a pútnici*, ktorej predlohou bola poviedka Ladislava Ťažkého *Vojenský zbeh*, ale aj Tomáš Tvrdoň, ktorý sa zaoberá interpretovaním diel Jána Johánidesa v tvorbe Dušana Hanáka. Publikáciu dopĺňa faktografický sumár všetkých doterajších seminárov.

**Rampáček, Róbert (ed.):
Almanach slovenského
dokumentárneho
filmu 2010**

(Spoločnosť a film, Košice 2011,
137 strán)

Súbor textov s názvom *Almanach slovenského dokumentárneho filmu 2010* vyšiel pri príležitosti prvého uceleného ročníka festivalu dokumentárnych filmov Fórum.DOC.sk v Košiciach, ktorý vznikol so zámerom o aktívnu a aktuálnu reflexiu celého spektra dokumentárnej tvorby na Slovensku. Príspevky v zborníku sú rozdelené do piatich skupín, z ktorých sú z dlhodobého hľadiska zaujímavé najmä tri kapitoly, obzerajúce sa do histórie. Venujú sa televíznemu projektu *Subjektív* z roku 1993 (Dok.fenomenén), tvorbe dokumentaristu Miša Suchého a tzv. „rodinnému filmu“ (Dok.stopa) a Slovenskému štátu a jeho propagande, oficiálnej fotografii a kinematografii (Dok.archív), aj keď v mnohých prípadoch ide o výňatky z už vydaných kníh, teda o texty, ktoré už boli publikované inde. Tieto ťažiskové kapitoly sú doplnené textami, viažucimi sa k slovenským podujatiam, venovaným dokumentárnemu filmu na konkrétnych ročníkoch filmových festivalov Fórum.DOC.sk v Košiciach a MFF Cinematik v Piešťanoch v roku 2010.

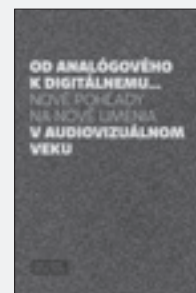

**Ptáček, Luboš (ed.):
Současný český a slovenský
film – pluralita
estetických, kulturních
a ideových konceptů**

(Univerzita Palackého, Olomouc 2010,
239 strán)

Zborník textov predovšetkým mladých českých a slovenských autorov vyšiel ako sprievodný materiál k 13. česko-slovenskej filmologickej konferencii, ktorá sa konala v Olomouci ešte pred rokom, v termíne od 11. do 14. novembra 2010, a ktorej témou bol český a slovenský film po rozpade Československa. Príspevky ôsmich slovenských a deviatich českých teoretikov sú veľmi rôznorodé a pokrývajú širokú škálu javov a problémov, ktoré sa objavujú v kinematografiách oboch susedských krajín v posledných takmer dvoch desaťročiach. Kým slovenskí autori príspevkov sa, s výnimkou Petra Gavaliera a jeho textu o dokumentaristovi Marekovi Kubošovi, venujú výhradne klasickému hranému dlhometrážnemu filmu, ich českí kolegovia prekračujú jeho hranice smerom k video-artu, menšinovým subžánrom, či sústredeniu sa na špecifické problémy, akými sú napríklad kameramanské stvárnenie či špeciálne digitálne efekty.

► Monika Mikušová

**Cseres, Jozef a Murín, Michal (ed.):
Od analogového k digi-
tálnemu... Nové pohľady
na nové umenia v audio-
vizuálnom veku**

(Fakulta výtvarných umení Akadémie
umení, Banská Bystrica 2010,
219 strán)

Antológia textov, venovaných aktuálnym zmenám vo svete nových umení a ich reflexii, v sebe zahŕňa štrnásť rôznorodých textov od svetových autorov, vychádzajúcich z podobne pestrých a rozmanitých prostredí, či už sú to kritici, teoretici a kurátori, filozofi a esteti, alebo samotní umelci. Rovnako rôznorodá je i doba vzniku jednotlivých textov. Úvodná prednáška antológie od Wolfganga Welscha odznela na Slovensku po prvýkrát už pred pätnástimi rokmi, a hoci vďaka závatne rýchlemu vývoju technológií sa v umení od tej doby veľa zmenilo, mnohé z jeho tém ostávajú zaujímavé a aktuálne dodnes. Podobne ako Welschov text, aj ostatné príspevky reagujú na bohatstvo myšlienkových, spoločenských a technologických pohybov, formujúcich svet súčasného umenia a skôr, ako uceleným analyticko-reprezentatívnym súborom, sú podčiarknutím rozmanitosti, ktorá je pre neho taká príznačná.

(filmová teoretička)

**NAJPREDÁVANEJŠIE PUBLIKÁCIE A DVD NOSIČE
V PREDAJNI SFÚ ► NOVEMBER 2011**

KNIŽNÉ PUBLIKÁCIE

1. Kino-Ikon 1/2011 – O žánri a žánrovení (ASFK, VŠMU v spolupráci so SFÚ, Bratislava)

2. Josef Valušiak:
Základy stříhové skladby
(AMU, Praha)

3. Edgar Dutka:
Minimum z dějin světové animace
(AMU, Praha)

AUDIOVIZUÁLNE NOSIČE

1. DVD Rodná zem, r. Josef Mach
(SFÚ a Petit Press, Bratislava)

2. DVD Šťastie príde v nedeľu, r. Ján Lacko
(SFÚ a Petit Press, Bratislava)

3. DVD Tisícročná včela I a II,
r. Juraj Jakubisko
(SFÚ a Dixit, Bratislava)

Predajňa Klapka.sk ponúka od 30. novembra 2011 jedinečné DVD!

Zlatá šedesátá – československý filmový zázrak

Dokumentárny cyklus o najkrajšej kapitole dejín československého filmu teraz ako kolekcia 28 DVD, ktorá obsahuje 26 portrétov filmových tvorcov (á 57 min.) a dvojdielny celovečerný dokument 25 zo šesťdesiatych alebo Československá nová vlna (100 + 105 min.). Súčasťou kolekcie sú booklety obsahujúce cca 350 strán textov a fotografií.

Výpravný komplet 28 DVD za 99 Eur.
Jednotlivé DVD v kovovom boxe za 5 Eur/ks.

PREDAJŇA KLAPKA.SK ROZŠIRUJE OTVÁRACIE HODINY:
Pondelok / Piatok 9.00 – 17.00 h.
Utorok / Streda / Štvrtok 10.00 – 18.00 h.

**KLAPKA.SK, Grösslingová 43, 811 09 Bratislava
www.klapka.sk**

Louise-Michel

(Levné knihy)

Režisérská dvojica Gustave Kervern a Benoît Delépine vo svojich filmoch zobrazuje hrdinov z „ľudu“, ktorí sa výrazne vymykajú z tzv. bežného priemeru. Ich prečnievanie nad jednotvárnu úroveň šedivej reality obvykle zvyrazňuje sled absurdných situácií a činov, vyvolaných radikálnym zlomom, prerušujúcim ich fádny život. V prípade filmu *Louise-Michel* z roku 2008 je tým zlomom špekulatívny krach textilnej fabriky, s ktorým sa zaskočení zamestnanci snažia vyrovnáť prostredníctvom eliminácie pôvodcu tohto stavu. Tým má byť šéf fabriky. *Louise-Michel* je ostrou satirou absolútne všetkého, čo symbolizuje súčasnosť, krízou zmietanú Európou i globalizovaný svet a jeho „hodnoty“. Ekonomicko-existenčné problémy, konzumný materializmus, problém s prisťahovalcami, ľavicový aj pravícový extrémizmus, transgenderové témy, všadeprítomná korupcia či konšpiračné teórie. Tvorcovia sa týchto tém dotýkajú s absolútnou ľahkosťou a reflektujú ich bez sklznutia k nadmerne expresívnym a populárnemu dialógom. Anamorfný obraz a originálne znenie dopĺňajú na DVD české tituly.

Medzi stenami

(Levné knihy)

Školstvo je popri zdravotníctve jednou z najpálčivejších tém, rezonujúcich v každodennom živote väčšiny občanov. Aj filmy a televízne seriály z tohto prostredia predstavujú popri kriminálkach obrovský potenciál námetov. Sondou do života jedného súčasného pedagóga a pedagóga Françoisa Bégaudea. Zobrazuje školu na periférii Paríža a jej študentov – pestrú zmes multikultúrnych osobností, ktoré je takmer nemožné formovať do obrazu tzv. vyspelej demokratickej spoločnosti. Reprezentuje ju ako teritórium, v ktorom sa študenti konfrontujú s autoritami, vedomosťami a modelmi vzťahov, aké ich čakajú za školskými múrmi. Autor predlohy sa zároveň úspešne zhostil aj hlavnej úlohy filmu a ako neherec – spolu s nehercami v rolách jeho žiakov – zvýraznil realistické stvárnenie a dokumentaristickú autenticnosť filmu. DVD výbava popri anamorfnom obraze a pôvodnom znení už tradične spočíva len v českých titulkoch.

Kto je tu riaditeľ?

(Levné knihy)

Nezamestnaný herec Kristoffer je najatý na netradičnú prácu. Má stvárniť riaditeľa jednej veľmi úspešnej firmy. Nejde však o divadelnú hru či iné multimediálne vystúpenie. Úlohou ho poverí skutočný riaditeľ firmy, ktorý vo vlastnom podniku vystupuje ako radový zamestnanec a podriadeným tvrdí, že „veľký riaditeľ“ je permanentne na obchodnej ceste v zahraničí. Ale tentoraz je potrebné podpísať lukratívnu zmluvu, pričom legálnym „bielym koňom“ má byť práve Kristoffer. Námetu filmu *Kto je tu riaditeľ?* z roku 2006, ktorý až nápadne pripomína klasické francúzske a americké „konverzačky“, sa zmocnil dánsky enfant terrible réžie Lars von Trier a z komediálnej roviny filmu nenechal kameň na kameni. Výsledný tvar sa najväčšmi približuje k absurdnému komediálnemu novotvaru britskej série *The Office*, ktorá prostredníctvom štylizovanej dokumentárnej satiry, hraničiacej s až neznesiteľnou trápnosťou, reflektuje medziludské a pracovnoprávne vzťahy v tzv. nevýrobnej sfére. Aj toto DVD disponuje anamorfným obrazom a pôvodným znením s titulkami.

► Jaroslav Procházka

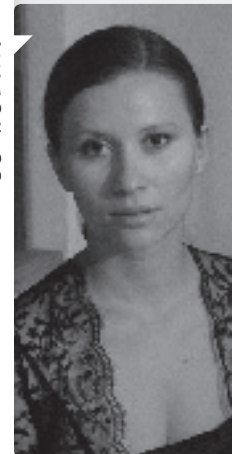
Milionársky expres

(Vapet)

Sammo Hung popri Jackie Chanovi predstavuje najvýznamnejšiu režisérsku a hereckú osobnosť hongkongskej komerčnej kinematografie 80. rokov minulého storočia, kombinujúcej univerzálnosť amerických blockbustrov, situačnú komiku klasických grotesiek a tradičné kung-fu filmy. Sammo Hung obrazne – a aj doslova – klame telom. Tak ako pod hereckou maskou dobrosrdečne vyzerajúceho „tučka“ skrýva nesmierne pohybovo nadaného majstra bojových umení, rovnako pod fasádou režiséra prvoplánovej akčnej komédie narázi divák na tvorcu premyslenej a nesmierne inteligentnej alúzie na westernové žánrové kliše. Vo výpravnej a spektakulárnej snímke *Milionársky expres* z roku 1986 sa okrem hlavnej úlohy, ktorú si „strihol“ režisér, zišli najžiarivejšie hviezdy dobových B-filmov, aby vzdali poctu žánru, ktorý od podradnej nízkorozpočtovej produkcie prerazil až do mainstreamovej hollywoodskej prvej ligy. Lokálny vydavateľ, žiaľ, namiesto bonusmi nabitej americkej edície siahol len po oklieštenej verzii zahŕňajúcej anamorfný širokouhlý prepis filmu v originálnom znení, doplnený o český dabing a titulky.

(vedúci Mediatéky SFÚ)

REŽISÉRKA
ČESKÉ
TITULKY

režisérka Jana Bučka

S Marekom Šulíkom sme dokončili nakrúcanie celovečerného dokumentárneho filmu *Zvonky šťastia*. Vypovedá o dvoch Rómoch, ktorí žijú vo svojich snoch o svojich idoloch – Karlovi Gottovi a Dare Rolins. Je to príbeh o hre, ilúzii a schopnosti prežiť. Dúfam, že sa nám podarí zohnať financie na postprodukcii a ja sa tak budem môcť tešiť a zároveň budem zvedavá na našu spoločnú postprodukčnú prácu – dvaja režiséri v strižni. Okrem toho nakrúcam ďalší celovečerný dokument o jednom výtvarníkovi. A inak sa každý deň teším zo svojho manžela.

animátor Boris Šima

Nedávno som, po istých peripetiách, konečne dokončil tzv. animovaný film *Hurá na hrad* pre Slovenské národné múzeum, ktorý bude (dúfam) spolu s ďalšími súčasťou expozície na Bratislavskom hrade. Pri tomto projekte som sa dozvedel mnohé zaujímavé skutočnosti, napríklad, že uhorské korunovačné klenoty sa v žiadnom prípade nesmú vyhadzovať cez okno. Veľmi sa tiež teším, že môžem spolupracovať s Katarínou Kerekesovou na výrobe nového animovaného seriálu pre deti *Mimi & Líza*. Okrem toho ešte prebalujem plienky mojej malej dcérke.

režisér Ivan Ostrochovský

Snažil som sa (a asi som neuspel) zohnať peniaze na workshop, vďaka ktorému by sme s Andreou Prengghyovou dotiahli na Slovensko ľudí s možnosťou nadväzovať koprodukcii dokumentárnych filmov. Andrea s vyše desaťročnou praxou a vybudovanými kontaktmi v tejto oblasti by niečo také dokázala. Inak ešte pracujem s Palom Pekarčíkom a Petrom Kerekesom na celovečernom filme *Velvet Terrorist*, s Martinom Šulíkom a Palom Pekarčíkom na seriáli *Celuloid Country* a s Marekom Leščákom a Martinom Kollárom sme začali nakrúcať roadmovie *Koza* o bývalom olympijskom boxerovi.

LADISLAV DEDÍK: Reštaurovať staré slovenské filmy je umenie

► Mariana Jaremková (filmová publicistka)

Témou tohto rozhovoru je digitálne reštaurovanie archívnych filmov. Viac ako inokedy pri ňom platí, že je lepšie to raz vidieť, ako o tom počuť alebo čítať. Ale platí, že v Štúdiu 727 sa zo starých poškodených filmov stávajú iba jemnou patinou zahalené príbehy. Umenie digitálneho reštaurovania, ktorým prešli aj všetky filmy edície Slovenského filmového ústavu (SFÚ) a vydavateľstva Petit Press pod názvom Slovenský film, približuje Ladislav Dedík, majiteľ Štúdia 727, ktoré túto činnosť vykonáva na zákazku SFÚ v rámci digitálnej časti projektu Systematická obnova audiovizuálneho dedičstva. Hovorí, že najnáročnejšia bola edícia filmov zo 40. a 50. rokov.

Je digitálne reštaurovanie subjektívnou záležitosťou?

- Reštaurovanie filmového diela sa skladá z reštaurovania mechanických poškodení a reštaurovania farebných korekcií, čo predstavuje prina-
vrátenie výtvarno-estetických kvalít filmového diela. Reštaurovanie farebných korekcií farebného, ale aj čierneho-bieleho filmu môže pri neodbornom zásahu výrazne zmeniť atmosféru a charakter diela. Ku každému reštaurovanému filmu sa pristupuje individuálne. Neodmysliteľnou súčasťou pri farebných korekciách je odborná konzultácia, dohľad a samotný výkon gradingu pôvodného kameramana, alebo takého, ktorý zastúpi už nežijúceho kameramana. Tento zástup určuje Asociácia slovenských kameramanov na žiadosť SFÚ, ktorý kameramanov na túto činnosť aj prizýva. Prostredníctvom špeciálneho dohľadu expertov SFÚ dbá aj na to, aby sa nová digitálna

kópia neodlišovala od pôvodnej filmovej kópie. Platí to aj pri reštaurovaní defektov a poškodení. Dbá sa na to, aby sa zásahmi neodklonilo od pôvodne nasnímaného materiálu. Defekty sú nežiaduce v každom okamihu a cieľom SFÚ je, aby výsledok bol čo najprirodzenejší, pričom sa dbá na dodržanie autenticity diela.

Dôležitá je teda najmä farebná korekcia?

- Samozrejme, farebné korekcie digitálnych záznamov audiovizuálnych diel sú nevyhnutnou zložkou pri výstupe týchto diel na digitálne nosiče. Z tohto dôvodu SFÚ prizýva kameramanov k realizovaniu farebných korekcií obrazu, aby bola zachovaná pôvodná podoba filmového diela v čase jeho vzniku. Úlohou koloristu Štúdia 727 je, aby sa spolu s kameramanom neodchýlili od pôvodného filmového diela. Farebné korekcie nie sú také časovo náročné, ako manuálne reštaurovanie defektov a poškodení.

Je zbytočné pýtať sa, ktorá z DVD edícií SFÚ bola najnáročnejšia. Vydanie poslednej kolekcie sa dokonca kvôli náročnosti muselo o rok posunúť.

- Edícia 40. a 50. rokov bola jednoznačne najnáročnejšia. V istom okamihu bola dokonca až v nerealizovateľnom stave. Výrazne sme zmenili technologické postupy. Nastala situácia, že sme s vývojármi reštaurátorských technológií vyvíjali nové nástroje tak, aby sa daný rozsah poškodených diel dal reštaurovať v požadovanej kvalite. Až kombináciou niekoľkých systémov sa dosiahol požadovaný výsledok.

Ktorý film z poslednej edície bol na reštaurovanie časovo najnáročnejší?

- Film *Katka* bol kritický. Niektoré filmy na prvý pohľad nevyzerajú až také špinavé, ale majú zopár rysiek počas celého filmu, a tak to bolo i v prípade tohto filmu. Nakoľko sa dej filmu sčasti odohráva vo fabrike plnej vertikálnych líníí šijacích strojov a nití, ktoré sú veľmi podobné rýskám, zásadne to komplikovalo proces reštaurovania. *Vlčie diery* sú tiež príkladom veľmi poškodeného diela. Okrem veľkého množstva defektov na hraných záberoch, film obsahoval taktiež archívne autentické zábery z druhej svetovej vojny, kde bol počet poškodení znásobený, a teda boli problematické na reštaurovanie.

Vo *Vlčích dierach* dokonca chýbalo niekoľko okienok...

- Tie sa dorábali vizuálnymi efektmi. Niekedy sa jeden záber robí aj týždeň, aby vyzeral autenticky. Reštaurovanie *Vlčích dier*, od pôvodného naskenovania do odovzdania hotového filmu, trvalo viac ako rok.

Znie úplne neuveriteľne, že jeden film môže mať až 20 miliónov poškodení...

- Niekedy aj viac. Film má okolo 150 000 políčok. Jedno políčko má štandardne okolo 5 až 20 veľkých poškodení, ktoré sa musia dať ručne preč. Potom je tam asi 50 poškodení strednej úrovne. A tých drobných je okolo sto. Niečo odstráni automatické nástroje, ale zvyšok sa čistí ručne. Je to približne 1 až 3 milióny poškodení na film, ktoré sa odstraňujú manuálne.

Ako je to so zachovaním patiny? Niekomu možno prekáža až príliš čistý obraz.

- Reštaurované filmy na digitálnych nosičoch zachovávajú pôvodný obraz a zvuk filmu, ktorý mal tento titul v čase jeho vzniku. Naše štúdio vykonáva túto činnosť na zákazku pre SFÚ a miera reštaurovania vyplýva z digitálnej časti zadania projektu Systematickej obnovy audiovizuálneho dedičstva a je v kompetencii odborníkov SFÚ, ktorí vykonávajú špeciálny dohľad nad našimi postupmi ako posudzovať mieru reštaurovania toho-ktorého titulu. Definícia, ako ďaleko chce SFÚ ísť, bola stanovená na začiatku. Hľadali sme najprirodzenejší formát zreštaurovaného obrazu s cieľom zachovania autenticity.

Reštaurovanie filmov uznala aj Komora reštaurátorov. Je podľa vás digitálne reštaurovanie umenie?

- Digitálne reštaurovanie je špecifická výtvarná činnosť, ktorú riešia odborne spôsobilí ľudia s výtvarným čítením. Projekt sa realizuje pod vedením reštaurátorov a tiež obaja experti SFÚ, ktorí vykonávajú dohľad nad reštaurovaním filmov SFÚ v našom štúdiu, sú členmi Komory reštaurátorov. Vďaka týmto odborným reštaurátorským zásahom môžeme priniesť zdigitalizovaný film v novej zreštaurovanej podobe divákovi. ▲

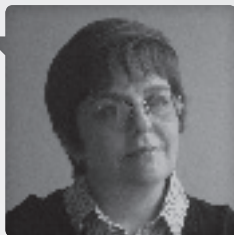
2011: Čo vás v tomto roku zaujalo v slovenskej kinematografii?

Keď vstupujeme do nového roka, nikdy nevieme, čo nám prinesie. Vieme sa ale naň pozrieť späť. Každý svojou optikou a svojím osobitým pohľadom. V redakcii Film.sk nezvykneme robiť hodnotiace ankety, ale tento rok, kedy sme sa rozhodli pre vizuálnu zmenu, sa chceme viac otvoriť aj obsahom. Na sklonku roku 2011 sme preto zisťovali, ako ho vidia slovenskí filmári. A keď sme úvod posledného tohtoročného čísla Film.sk venovali hodnoteniu premiérových slovenských filmov očami slovenských filmových vedcov a kritikov, tak jeho záver patrí niekoľkým zástupcom spomedzi filmových tvorcov. Požiadali sme ich o odpoveď na otázku: „Čo vás v tomto roku zaujalo v slovenskej kinematografii a čo by ste si v tejto oblasti želali do budúceho roka?“ Ich odpovede nie sú až také rôznorodé...

Dagmar Ditrichová, dramaturgička:

Zostáva vo mne dosť intenzívny pocit z troch slovenských filmov – *Cigán* Martina Šulíka, *Dom* Zuzky Liovej a *Marhuľový ostrov* Petra Bebjaka. Teraz nie je až také dôležité, že som po odpremietaní mala nejaké výhrady či pochybnosti, podstatné je, že vo mne tieto príbehy dlho rezonujú silným géniom loci, zapamätateľnými postavami, pomalším rozprávaním a všeličím nevysloveným pod povrchom. A za to som ich tvorcom vďačná.

A želanie do budúceho roka? Mám – a neskromné. Viac divákov na slovenské filmy. Aby sme dokázali u nás nakrúcať také filmy, ktoré ľudia potrebujú, a preto ich sami vyhľadávajú... Nereálne? Idealistické? Asi áno. Ale chcem a musím veriť, že sa to nastupujúcim filmárom raz podarí. Preto nesmieme stratiť/zničiť/otraviť? ani jeden talent...

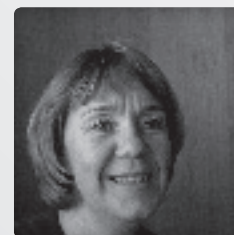
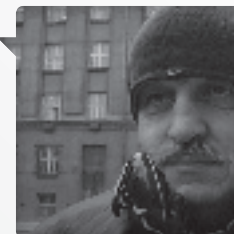

Mátyás Prikler, režisér:

Pokiaľ ide o slovenskú kinematografiu, tak ma zaujali dôležité filmy ako *Dom*, *Cigán*, *Viditeľný svet* a ďalšie (nevidel som úplne všetko, čo sa tento rok nakrútilo). Teší ma, že na slovenské filmy chodí pomerne veľa divákov a že majú odozvu na festivaloch vo svete. Zaujali ma časopisy *Homo Felix* a *Kinečko* a aj niektoré domáce festivaly a prehliadky. Osobne ma najviac tešil filmový seminár 4 živly v Banskej Štiavnici. V podstate rok 2011 bol celkom dobrý pre slovenskú kinematografiu. Pokiaľ rok 2012 nebude horší ako ten predchádzajúci, tak budem rád, aj keď nie som prehnán optimista.

Peter Mojžiš, zvukár:

Predovšetkým ma zaujala účasť až troch slovenských filmov na medzinárodnom filmovom festivale v Karlových Varoch. Sám som sa tam osobne zúčastnil na svetovej premiére jedného z nich, filmu režiséra Martina Šulíka *Cigán*. Citlivé a vnímavé publikum, ktoré celkom zaplnilo filmovú sálu, jeho reakcie na všetky nuansy, ktoré film ponúkal, boli pre mňa príjemným prekvapením. Podobným prekvapením pre mňa bol aj nenásilne a citlivo nakrútený film Zuzky Liovej *Dom*. To, čo by som si želal do budúceho roka, si pravdepodobne želajú všetci slovenskí filmári, žiaľ, nie som príliš optimistický. Na filmy totiž treba dobré scenáre, „peniaze, peníže, penezi“ a tiež filmových divákov. Éra filmového priemyslu je u nás preto ešte stále v nedohľadne. Skrátka, budeme radi, keď sa niečo nakrúti, a ak dá Audiovizuálny fond, aj postprodukčne dokončí.

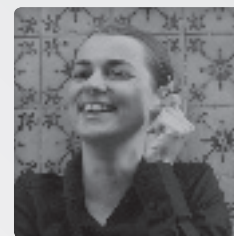
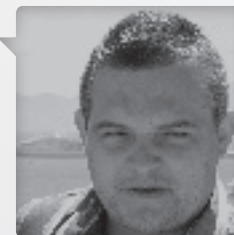

Ingrid Mayerová, dramaturgička:

V tomto roku ma zaujal *Marhuľový ostrov*, *Cigán* a *Dom*. A v budúcom roku želim slovenskej kinematografii po voľbách múdreho, prajného a kompetentného ministra kultúry.

Ján Meliš, kameraman a producent:

Tento rok sa Audiovizuálnemu fondu podarilo notifikovať celú schému podpory, čo napríklad umožňuje aj nákladnejším projektom čerpať granty. Malo to priamy vplyv na celovečerný hraný film režiséra Juraja Lehotského *Zázrak*, ktorý v Artilerii momentálne produkuje. Bol to dlhý proces, ktorý nás stál veľa prebdených nocí, ale film je už našťastie vo výrobe. Do budúceho roka by som si želala, aby vzniklo čo najviac kvalitných filmov.

Ivana Laučíková, animátorka a producentka:

V oblasti animovaného filmu vnímam tri pozitívne posuny. Prvýkrát v histórii sa pôvodný slovenský seriál zúčastnil medzinárodného fóra Cartoon Forum. Prostredníctvom Katky Kerekesovej sa tak Slovensku otvorila brána k využívaniu štandardných európskych producentských nástrojov. Druhým pozitívom je vstup Petra Badača do projektu *Dobšinský*. Absenciu producentov vnímam ako kľúčový problém slovenskej animácie, takže Petrovo uchytienie sa v tejto oblasti by sme všetci veľmi privítali. Tretím plusom je takmer neuveriteľná správa, že súkromná televízia JOJ spustila výrobu vlastného animovaného seriálu pre dospelých. V roku 2012 by ma najviac potešil rozbeh aspoň malého, ale stabilného financovania animovanej výroby v Slovenskej televízii.

Dušan Dušek, spisovateľ a scenárista:

Potešilo ma, že z toho, čo som zo slovenských filmov videl – a nebolo to, žiaľ, všetko – boli najmenej tri filmy veľmi dobré: *Cigán*, *Marhuľový ostrov* a *Dom*. Bez kvantity nemôže byť kvalita. Aj preto si želám, aby každý rok vzniklo aspoň tých päť hraných filmov, potom bude oveľa pravdepodobnejšie, že dva-tri budú výborné – ako sa to stalo v tomto roku.

Martin Šulík, režisér:

Tento rok ma zaujal *Dom* Žuzany Liovej a filmy študentov VŠMU: *Memory* Romana Gregoričku, *Are You Feeling Good?* a *Can You Help Me?* Matúša Krajňáka, *Nič nové na siedmom poschodí* Adama Felixa, *Ticho* Slavomíra Zrebného, *Na kupku* Romana Fabiána, *Bódhisattva* v *Petržalke* a *Stratené deti* Teodora Kuhna, *Jantárová cesta* a *Druhý pokus* Michala Baláža, *Bohdan*, *Elena*, *Etc* Romany Rýdzej, *Péter 7:00 – 14:00* a *Posledné dni* *Ludovíta Štúra* Csabu Molnára. Do budúceho roka by som si žela, aby sa zachoval spôsob financovania audiovizuálnej kultúry na Slovensku, aby zrušenie koncesionárskych poplatkov neovplyvnilo výrobu pôvodnej televíznej tvorby, aby nový zákon o verejnom obstarávaní neskomplikoval zúčtovanie dotácie z AVF a aby sa rozhodovaniu o filme a televízii venovali odborníci a nie náhodne okoloidúci.

Jaro Vojtek, dokumentarista:

Veľmi ma potešilo, že študenti tretieho ročníka dokumentárnej tvorby VŠMU nakrúcajú filmy, ktoré sú veľmi silno autorské a filmársky zaujímavé. Mám pocit, že tu znova vyrastá zaujímavá generácia, ktorá, ak bude mať v sebe silu a po skončení školy bude nakrúcať, sa môže presadiť nielen v slovenskom kontexte. Ide ale o to, aby nezleniveli a nenechali sa pohltiť blahom komercie... Tiež mám dobrý pocit z RTVS, konkrétne z Ivana Kočnera, riaditeľa centier publicistiky (ináč dokumentarista), ktorý zápasí v televízii o skvalitnenie a zušľachtlenie relácií tým, že presadzuje autorský prejav tvorcov a dáva priestor kolegom filmárom. Z hranej tvorby ma potešil film *Zuzky Liovej Dom*. A do budúcnosti? Veľa peňazí pre film, lebo talentov je tu dosť.

Eva Borušovičová, scenáristka a režisérka:

Tento rok ma potešila skutočnosť, že keď ide do tuhého, dokážu aj mnohí slovenskí filmári zabudnúť na malichernosti a hľadať spoločné riešenia. Okrem toho sa mi vážne páčil Šulíkov film *Cigán* a viacero školských filmov študentov VŠMU, napríklad Csabu Molnára, Adama Felixa, Teodora Kuhna, Michala Baláža a Matúša Krajňáka, pretože títo režiséri majú príbeh, o ktorých chcú rozprávať a vedia ako. V budúcom roku by som si želala, aby sme boli zdraví, nestrácali nadhľad a schopnosť vidieť veci pozitívne, mali dostatok inšpirácie aj príležitostí, a aby nám budúce voľby priniesli nejakého príčetného ministra kultúry.

► Eva Michalková

Čas národných bodyguardov

► Martin Porubjak (dramaturg a režisér)

Hľadím na čiernobielu fotografiu, síce bez dátumu, ale evidentne niekedy z prelomu rokov 1991 – 1992. V strede je Annie Girardot, sprava Rudo Biermann a Ivan Palúch, ktorý s Annie Girardot hral v Petrovičovom slávnom filme z roku 1968 *Čoskoro bude koniec sveta*, za Palúchom postáva, tuším, francúzsky diplomat, vedľa neho je primátor Kresánek s manželkou, zľava stojím za Annie Girardot ja a vedľa mňa Juraj Jakubisko. Tá fotka je z čias, kedy v Bratislave začínal filmový klub Charlie centrum svoju slávnú éru. Vtedy síce v meste ešte stále existovalo aj zopár útulných mestských kín, ale Charlie centrum bola paráda: štyri kina v jednom, pritom ani jedno z nich nemalo slonie rozmery. A príjemný bufet, kde sa dalo posediť. A filmy, ktoré mali úroveň. A to všetko v strede mesta.

Stalo sa tak vďaka vtedajšej ministerke práce a sociálnych vecí Helene Volekovej, ktorá veľkoryso „prepísala“ menšiu susednú budovu z majetku svojho rezortu Slovenskému filmovému ústavu (SFÚ), patriacemu do rezortu ministerstva kultúry. Charlie centrum sa tak stalo nielen najrozsiahljším, ale aj najreprezentatívnejším filmovým klubom na Slovensku. Chodil som tam často, ale s pribúdajúcimi rokmi moje návštevy redli. Reštaurácia v suteréne sa totiž zmenila na divokú diskotéku, odkiaľ sa nielen šíril rev, jačanie a oplzlé výkriky, ale kde sa aj „šmelilo“ s drogami a záchody odporne páchli, kde prepukali bitky a neskôr sa tam ozývala aj strelba. Skrátka: Charlie centrum sa stávalo svedectvom mravného a kultúrneho úpadku našej slávnej metropoly.

Vlani sa generálny riaditeľ SFÚ Peter Dubecký rozhodol, že filmový klub obnoví. Zrušil prenájom

suterénnych priestorov a zrenovoval dve kinosály. Nebolo to jednoduché, SFÚ sa musel súdiť a napokon horkokrvných suterénnych nájomníkov za asistencie exekútorov vystahovať. Divoký Západ sa však v našej „Krásavici na Dunaji“ a v „Meste mieru“ neskončil. Záhadný a rabiátny mladý muž onedlho „z ničoho nič“ prepadol riaditeľa Petra Dubeckého priamo pred jeho domom a surovo a „bezdôvodne“ ho zmlátil a dokopal tak, že skončil v nemocnici a na dvojtýždňovej „péenke“.

Potom, čo som pred pár dňami „odsledoval“ policajný výsadok z vrtuľníkov, krúžiacich nad domom šéfa bratislavského gangu, familiárne nazývaného „Piťo“, budem pozorne sledovať nové Kino Lumière v priestoroch bývalého Charlie centra, či sa doň nespúšťajú chrabrí policajti z vrtuľníka na lanách, aby ochránili milovníkov filmového umenia pred akčnými obdivovateľmi a napodobňovateľmi krvákov, gangstrov a bojovníkov kung-fu. Ale vážne: proti slušnosti, kultúrnosti a veru už aj umeniu sa v tejto krajine dvíhajú hordy nielen chrapúňov, ale už aj zabijakov a hrdlorezov. Lebo ich záujmy sú pomaly nad všetkými. A ak už raz aspoň jedného-jediného takéhoto „spoluobčana“ z Prievidze vypátrajú, zatknú a vydajú zo zahraničia – napríklad istého Mela z Poľska do Bratislavy – tak ho z Justičného paláca za pár dní z basy prepustia a ten hrdina snímaný kamerami lačných spravodajcov hádam všetkých slovenských televíznych spoločností sa komótno usadí v limuzíne a za pár hodín sa stratí kdesi v širom svete.

Zdá sa, že najvyšší čas, aby riaditelia národných kultúrnych inštitúcií „vyfasovali“ osobných bodyguardov. Prinajmenšom národných!

KINO LUMIÈRE V DECEMBRI: Návrat k duchovnu

odporúča
scenáristka
a dramaturgička
**Zuzana Gindl-
Tatárová**

Otvorenie Kina Lumière vnímam ako veľké víťazstvo vedenia Slovenského filmového ústavu na poli filmovej kultúry: v mene všetkých tých, ktorí ešte stále pokladajú film za prostriedok nového poznania. Kino Lumière pre mňa znamená návrat ku kvalitnému klubovému programu v centre mesta, z ktorého si každý divák dokáže pre seba vybrať to podstatné.

Pre mňa je pánom decembrových filmov jednoznačne *Stalker*, Tarkovského adaptácia, ktorá preslávila sci-fi bratov Strugackých *Piknik pri ceste*. I keď pomalý rytmus filmu už asi veľmi nevyhovuje generácii divákov, odchovaných na počítačových hrách, odohrávajúcich sa v úplne iných zónach, je to stále jedno z najlepších diel o strate duchovna v modernom svete. Ako unavené alter ego Tarkovského, s vášňou, ale prísnosťou, plný vnútorného utrpenia, vodí osamelý stalker ľudí na nebezpečnú cestu za šťastím. Zóna vymedzuje všetky naše civilizačné prehršky a strachy. Nakoniec zostáva len strach prekročiť prah a dozvedieť sa najvnútornejšie pravdy o sebe, za ktorými sme sa tak hnali. Nevie, dnes mi v úplne opačnom garde pripomína otvorené vráta do sveta, ktoré sa nám ponúkli po roku 1989 a ktoré sa mnohí z podobných príčin neodvážili prekročiť... V závere filmu zaznie jeden z najkrajších filmových monológov o vzťahu muža a ženy, schopnej obetovať sa z lásky... Vyznieva to ako veľmi ruská predstava, a predsa ponúka návrat k duchovnu, tryskajúcejmu z viery, ktorá človeka prenáša do záverečnej katarzie...

Metafyzické *Zrkadlo* znesie ešte menej konvenčný výklad, o ktorý by sa bežný konzument filmov mohol pokúsiť, pokiaľ by vydržal do konca tohto krásneho filmu. Tarkovského návrat do snových obrazov svojho detstva, plný originálnych znakov a symbolov, presahuje realitu sveta a vzťahov, ktoré ukazuje. Zrkadlenie neuspokojivých rodinných väzieb sa nevedomou cestou prenáša na ďalšie generácie: vnútorný svet sa však len naoko zrkadlí v tom vonkajšom...

S odstupom času ma hlboko dojíma chlapčenská rola režiséra Filippa Jankovského, hrajúceho malého Andreja po boku svojho slávneho otca Olega: jeho film *Kamenná hlava* vyvolal pred pár rokmi zaujímavú konfrontáciu s Aronofského oscarovým *Wrestlerom*. ◀

Zrkadlo • FOTO: archív SFÚ

KINO
LUMIÈRE

KINO
SLOVENSKEHO
FILMOVÉHO
ÚSTAVU

ŠPITÁLSKA UL. 4
BRATISLAVA

Kino Lumière – Kino Slovenského filmového ústavu / Špitálska 4, Bratislava,
www.navstevnik.sk, www.aic.sk/kinolumiere

- 1.-4.12. **Jeden svet 2011**
1.12. **Zrkadlo**, A. Tarkovskij, ZSSR, 1975, 102 min. (20.30)
- 2.-4.12. **Turínsky koň**, B. Tarr, Mad./Franc./Nem./Švajč./USA, 2011, 146 min. (20.30)
- 4.12. **Červené víno I – II**, A. Lettrich, ČSSR, 1976, 151 min. (17.30)
- 5.12. **Dni zatmenia**, A. Sokurov, ZSSR, 1988, 135 min. (18.00)
- 5.12. **Lepší svet**, S. Bier, Dán./Švéd., 2010, 113 min. (20.00)
- 5.-6.12. **Antikrist**, L. von Trier, Dán./Franc./Nem./Pol./Švéd./Tal., 2009, 104 min. (5.12. o 17.30, 6.12. o 20.30)
- 5.-6.12. **Prorok**, J. Audiard, Franc./Tal., 2009, 153 min. (5.12. o 20.30, 6.12. o 17.30)
- 6.-7.12. **Le Havre**, A. Kaurismäki, Fin./Franc./Nem., 2011, 93 min. (20.00)
- 6.-9.12. **Strom života**, T. Malick, USA, 2010, 138 min. (6.12. o 18.00, 7.12. o 20.30, 8.-9.12. o 20.00)
- 7.12. **Dom**, Z. Liová, SR/ČR, 2011, 100 min. (17.30)
- 7.12. **Prežiť svoj život**, J. Švankmajer, ČR/SR, 2010, 105 min. (18.00)
- 8.12. **Pavel Branko – Protí prúdu** (17.30)
- 8.12. **Melancholia**, L. von Trier, Dán./Franc./Nem./Švéd./Tal., 2011, 130 min. (18.00)
- 8.12. **Čierny štvrtok**, A. Krauze, Pol., 2010, 100 min. (20.30)
- 9.-10.12. **Tri**, T. Tykwer, SRN, 2010, 119 min. (9.12. o 17.30, 10.12. o 20.00)
- 9.-10.12. **Dom**, Z. Liová, ČR/SR, 2011, 100 min. (9.12. o 20.30, 10.12. o 18.00)
- 9.-11.12. **Utorok po Vianociach**, R. Muntean, Rum., 2010, 99 min. (9.12. o 18.00, 10.12. o 20.30, 11.12. o 20.00)
- 10.12. **Lepší svet**, S. Bier, Dán./Švéd., 2010, 113 min. (17.30)
- 11.12. **Pinocchio**, G. Cenci, Tal. 1972, 93 min. (15.30)
- 11.12. **Antikrist**, L. von Trier, Dán./Franc./Nem./Pol./Švéd./Tal., 2009, 104 min. (17.30)
- 11.12. **Každý den odvahu**, E. Schorm, ČSSR, 1964, 85 min. (18.00)
- 11.12. **Melancholia**, L. von Trier, Dán./Franc./Nem./Švéd./Tal., 2011, 130 min. (20.30)
- 12.12. **Nezná**, R. Bresson, Franc., 1969, 88 min. (18.00)
- 12.12. **Štyri noci jedného rojka**, R. Bresson, Franc., 1970, 78 min. (20.30)
- 12.-13.12. **Bronson**, N. W. Refn, VB, 2008, 92 min. (12.12. o 17.30, 13.12. o 20.30)
- 12.-13.12. **Kráľova reč**, T. Hooper, VB/Aust., 2010, 118 min. (12.12. o 20.00, 13.12. o 17.30)
- 13.12. **Dni zatmenia**, A. Sokurov, ZSSR, 1988, 135 min. (18.00)
- 13.-15.12. **Melancholia**, L. von Trier, Dán./Franc./Nem./Švéd./Tal., 2011, 130 min. (13.12. o 20.00, 14.12. o 17.30, 15.12. o 18.00)
- 14.12. **Muzika**, J. Nvota, SR/Nem., 2007, 94 min. (18.00)
- 14.12. **Stalker**, A. Tarkovskij, ZSSR, 1979, 160 min. (20.10)
- 14.-16.12. **Viditeľný svet**, P. Kríšťúfek, SR, 2011, 104 min. (14. a 16.12. o 20.00, 15.12. o 17.30)
- 15.12. **Nezná**, R. Bresson, Franc., 1969, 88 min. (20.30)
- 16.12. **Štyri noci jedného rojka**, R. Bresson, Franc., 1970, 78 min. (20.30)
- 16.-17.12. **Kráľova reč**, T. Hooper, VB/Aust., 2010, 118 min. (16.12. o 18.00, 17.12. o 20.00)
- 16.-19.12. **Nórské drevo**, T. A. Hung, Jap., 2010, 133 min. (16. a 18.12. o 17.30, 17.12. o 20.30, 19.12. o 20.00)
- 17.12. **Muzika**, J. Nvota, SR/Nem., 2007, 94 min. (18.00)
- 17.-18.12. **Katyně**, A. Wajda, Pol., 2007, 117 min. (17.12. o 17.30, 18.12. o 20.00)
- 18.12. **Z Andersenových rozprávok**, K. Yabuki, Jap., 1968, 80 min. (15.30)
- 18.12. **Návrat ztraceného syna**, E. Schorm, ČSSR, 1966, 100 min. (18.00)
- 18.-20.12. **Ďalší rok**, M. Leigh, VB, 2010, 129 min. (18.12. o 20.30, 19.12. o 17.30, 20.12. o 18.00)
- 19.12. **Stalker**, A. Tarkovskij, ZSSR, 1979, 160 min. (17.10)
- 19.12. **Prorok**, J. Audiard, Franc./Tal., 2009, 153 min. (20.10)
- 20.12. **Bronson**, N. W. Refn, VB, 2008, 92 min. (20.00)
- 20.-21.12. **René**, H. Třeštík, ČR, 2008, 83 min. (20.12. o 17.30, 21.12. o 20.00)
- 20.-21.12. **Cigán**, M. Šulík, SR/ČR, 2011, 107 min. (20.12. o 20.30, 21.12. o 18.00)
- 21.12. **Muzika**, J. Nvota, SR/Nem., 2007, 94 min. (20.30)
- 21.-23.12. **Strýko Búnmí**, A. Weerasethakul, Thajsko/VB/Franc./Nem./Špan., 2010, 114 min. (21.-22.12. o 17.30, 23.12. o 20.00)
- 22.-23.12. **Hlad**, S. McQueen, VB/Ír., 2008, 96 min. (22.12. o 18.00, 23.12. o 20.30)
- 22.-23.12. **Domov na Vianoce**, B. Hamer, Nór./Nem./Švéd., 2010, 85 min. (22.12. o 20.00, 23.12. o 17.30)
- 22.-23.12. **Zrkadlo**, A. Tarkovskij, ZSSR, 1975, 102 min. (22.12. o 20.30, 23.12. o 18.00)
- 27.12. **Ďalší rok**, M. Leigh, VB, 2010, 129 min. (18.00)
- 27.12. **René**, H. Třeštík, ČR, 2008, 83 min. (20.30)
- 27.-30.12. **Melancholia**, L. von Trier, Dán./Franc./Nem./Švéd./Tal., 2011, 130 min. (27. a 30.12. o 17.30, 28.12. o 20.30, 29.12. o 20.00)
- 27.-30.12. **Domov na Vianoce**, B. Hamer, Nór./Nem./Švéd., 2010, 85 min. (27. a 30.12. o 20.00, 28.-29.12. o 17.30)
- 28.-30.12. **Viditeľný svet**, P. Kríšťúfek, SR, 2011, 104 min. (28.12. o 20.00, 29.-30.12. o 20.30)
- 28.12. **Pinocchio**, G. Cenci, Tal. 1972, 93 min. (18.00)
- 29.12. **Z Andersenových rozprávok**, K. Yabuki, Jap., 1968, 80 min. (18.00)
- 30.12. **Stvorenie sveta**, E. Hofman, ČSSR, 1957, 87 min. (18.00)

► FILMOVÉ KLUBY

Filmový klub Igric

Saratovská 2/A, Bratislava, tel.: 02/64365669,
www.dkdubravka.sk

1.12. **Nórske drevo**, T. A. Hung, Jap., 2010, 133 min. (19.00)

Filmový klub Lúky

Dom kultúry Lúky, Víglašská 1, Bratislava,
tel.: 02/6382 3930, www.kzp.sk
predstavenia o 20.00

1.12. **Černý Petr**, M. Forman, ČSSR, 1963, 86 min.
6.12. **Turínsky koň**, B. Tarr, Franc./Mad./Nem./Švajč./USA,
2011, 146 min.
8.12. **Zahraj to znovu, Sam**, H. Ross, USA, 1972, 86 min.
13.12. **Druhá strana mince**, B. Lankosz, Pol., 2009, 96 min.
15.12. **Veľká láska**, P. Étaix, Franc., 1969, 86 min. + **Všetko
najlepšie**, P. Étaix, J. C. Carrière, Franc., 1962, 12 min.
20.12. **Viditeľný svet**, P. Kríšťúfek, SR, 2011, 104 min.
22.12. **Déja vu**, J. Machulski, Pol./Rus., 1989, 108 min.

Filmový klub Nostalgia

Spoločenský dom Nivy, Súťažná 18, Bratislava,
www.nostalgia.sk / predstavenia o 19.30

1.12. **Strom života**, T. Malick, USA, 2010, 138 min.
2.12. **Štyri levy**, Ch. Morris, VB, 2010, 94 min.
7.12. **Solaris**, A. Tarkovskij, ZSSR, 1972, 165 min.
8.12. **Tri**, T. Tykwer, SRN, 2010, 119 min.
9.12. **Imaginárium Dr. Parnassa**, T. Gilliam, VB/Kan./Franc.,
2009, 123 min.
14.12. **Zrkadlo**, A. Tarkovskij, ZSSR, 1975, 102 min.
15.12. **Biutiful**, A. G. Iñárritu, Špan./Mex., 2010, 147 min.
16.12. **Náuka o snoch**, r. M. Gondry, Franc./Tal., 2006, 106 min.

FilmBar Nostalgia

KC Dunaj, Nedbalova 3, Bratislava, www.nostalgia.sk
predstavenia o 19.00

6.12. **Mítva nevesta Tima Burtona**, T. Burton, M. Johnson,
USA/VB, 2005, 78 min.
13.12. **Na východe diabol, na západe jed**, W. Kar-wai,
HK/Čína, 2008, 89 min.
20.12. **Večný svit nepoškvrnenej mysle**, M. Gondry,
USA, 2004, 108 min.
27.12. **Klopanie na nebeskú bránu**, T. Jahn,
Nem./Hol./Belg., 1997, 87 min.

○ **Filmový klub Alternatíva Martin**

Námestie S. H. Vajanského 2, Martin, tel.: 043/4224994,
www.dostrojarsk.sk / predstavenia o 17.30

7.12. **Veľká láska**, P. Étaix, Franc., 1969, 86 min. + **Všetko
najlepšie**, P. Étaix, J. C. Carrière, Franc., 1962, 12 min.
14.12. **Na sever severozápadnou linkou**, A. Hitchcock,
USA, 1959, 137 min.
21.12. **Cléo od piatej do siedmej**, A. Varda, Franc./Tal.,
1962, 90 min.

○ **Filmový klub Fontána Piešťany**

MKS, Beethovenova 1812/1, Piešťany, t.: 033/7725375
predstavenia o 20.00

5.12. **Mr. Nice**, B. Rose, VB/Špan., 2009, 121 min.
12.12. **Smrť v Benátkach**, L. Visconti, Tal./Franc.,
1971, 131 min.
19.12. **Veľká láska**, P. Étaix, Franc., 1969, 86 min. + **Všetko
najlepšie**, P. Étaix, J. C. Carrière, Franc., 1962, 12 min.

○ **Filmový klub Naoko Trnava**

Kino Hviezda, Paulínska 1, 917 01 Trnava,
tel.: 033/55 11 042, www.naoko.sk

6.12. **Outsider**, D. Kári, Dán./Isl., 2005, 106 min. (18.00)
6.12. **Dobré srdce**, D. Kári, Isl./Dán./Franc., 2009,
90 min. (20.00)
13.12. **Český mír**, V. Klusák, F. Remunda, ČR, 2010,
103 min. (18.00)
13.12. **Útorok po Vianociach**, R. Muntean, Rum., 2010,
99 min. (20.00)

○ **Filmový klub Nitra**

Pri Ústave literárnej a umeleckej komunikácie FF UKF v Nitre,
Tr. A. Hlinku 1, t.: 0905 580 297 / predstavenia o 19.30

5.12. **Tri**, T. Tykwer, SRN, 2010, 119 min.
6.12. **Jana Eyrová**, C. J. Fukunaga, VB/USA, 2011, 121 min.
13.12. **Strom života**, T. Malick, USA, 2010, 138 min.

○ **Filmový klub Otáznik Levice**

MsKS, Sládkovičova 2, Levice, tel.: 036/6225835,
kulturaly@mail.t-com.sk / predstavenia o 19.00

1.12. **Bibliothèque Pascal**, S. Hajdu, Mad./SRN, 2010, 111 min.
8.12. **Ďalší rok**, M. Leigh, VB, 2010, 129 min.
15.12. **Bunny a býk**, P. King, VB, 2009, 95 min.
22.12. **Tri**, T. Tykwer, SRN, 2010, 119 min.

► ARTKINÁ

Artkino Za zrkadlom

Dom kultúry Zrkadlový háj, Rovniakovka 3, Bratislava,
tel.: 02/6383 6764, www.kzp.sk
predstavenia o 20.02

4.12. **Druhý svet**, G. Marchand, Franc./Belg., 2010, 105 min.
11.12. **Tri**, T. Tykwer, Nem., 2010, 119 min.
14.12. **Drive**, N. W. Refn, USA, 2011, 95 min.
18.12. **Jana Eyrová**, C. J. Fukunaga, VB/USA, 2011, 121 min.
21.12. **Domov na Vianoce**, B. Hamer, Nór./Nem./Švéd.,
2010, 85 min.

A4 – nultý priester

Nám. SNP 12, Bratislava, www.a4.sk
predstavenia o 20.00

13.12. **Zoom: Petr Hátle I.**
14.12. **Zoom: Petr Hátle II.**
17.12. **KINEČKOlab**
20.12. **Fascinujúci svet mimoriadnych videoklipov**

► KINÁ

Kino Igric

Saratovská 2/A, Bratislava, tel.: 02/6436 5669,
www.dkdubravka.sk
predstavenia o 19.00 – pokiaľ nie je uvedené inak

4.12. **Saxána a Lexikon kouzel**, V. Vorlíček, ČR, 2011,
90 min. (17.00)
11.12. **Zoošetrovatel**, F. Coraci, USA, 2011, 104 min.
18.12. **Lóve**, J. Kroner, SR/ČR, 2011, 90 min.
20.12. **Strom života**, T. Malick, USA, 2010, 138 min.
22.12. **Viditeľný svet**, P. Kríšťúfek, SR, 2011, 104 min.

Kino Mladost

Hviezdoslavovo nám. 17, Bratislava, tel.: 02/5443 5049

1.-4.12. **Jeden svet 2011**
5.-7.12. **1. Cyperský filmový festival**
7.12. **Adamove jablká**, A. T. Jensen, Dán./SRN, 2005,
94 min. (19.30)
8.-9.12. **Viditeľný svet**, P. Kríšťúfek, SR, 2011, 104 min.
(18.00, 8.12. aj o 20.00)
9.12. **Biutiful**, A. G. Iñárritu, Špan./Mex., 2010,
147 min. (20.00)
10.12. **Nórske drevo**, T. A. Hung, Jap., 2010, 133 min. (20.00)
10.-12.12. **Strom života**, T. Malick, USA, 2010, 138 min.
(17.30, 11.-12.12. aj o 20.00)
13.12. **Dom**, Z. Liová, ČR/SR, 2011, 100 min. (18.00 a 20.00)
14.12. **4 Elements**, J. Rickels, Hol., 2006, 89 min. (18.00)
14.12. **Kto je tu riaditeľ?**, L. von Trier, Dán./Fin./Nór/Švéd./
Tal., 2006, 99 min. (20.00)
15.-22.12. **Polnoc v Paríži**, W. Allen, Špan./USA, 2011, 94 min.
(18.15, 15.-18.12. aj o 20.00)
26.-30.12. **Polnoc v Paríži**, W. Allen, Špan./USA, 2011, 94 min.
(18.15 a 20.00, 28.-29.12. len o 18.15)
28.12. **Muži v nádeji**, J. Vejdělek, ČR, 2011, 115 min. (20.00)
29.12. **Perfect Days**, A. Nellis, ČR, 2011, 100 min. (20.00)

○ **Kino Fontána Piešťany**

MKS, Beethovenova 1812/1, Piešťany, tel.: 033/7729971
predstavenia o 17.30 a 20.00 – pokiaľ nie je uvedené inak

1.-4.12. **Tintinove dobrodružstvá**, S. Spielberg, USA/NZ/Belg.,
2011, 107 min. (17.30)
1.-4.12. **Muži v nádeji**, J. Vejdělek, ČR, 2011, 115 min. (20.00)
8.-11.12. **Arthur zachráni Vianoce**, S. Smith, B. Cook, VB/USA,
2011, 98 min. (17.30)
8.-11.12. **Perfect Days**, A. Nellis, ČR, 2011, 100 min. (20.00)
13.12. **Ján Pavol II. – Hľadal som Vás**, J. Szmidt, Pol., 2011,
80 min. (17.00 a 20.00)
15.-18.12. **Drive**, N. W. Refn, USA, 2011, 95 min.
21.12. **Kocúr v čížmách**, Ch. Miller, USA, 2011, 90 min. (17.30)
21.12. **Mission: Impossible IV - Ghost Protocol**, B. Bird, USA,
2011, 133 min. (20.00)
22.-23.12. **Alvin a Chipmunkovia 2**, r. B. Thomas, USA, 2009,
88 min. (17.30)
22.-23.12. **Jana Eyrová**, C. Fukunaga, VB, 2011, 120 min. (20.00)
28.-30.12. **Vojna bohov 3D**, T. Singh, USA, 2011, 110 min. (17.30)
28.12. **Strom života**, T. Malick, USA, 2010, 138 min. (20.00)
29.12. **Sherlock Holmes 2: Hra tieňov**, G. Ritchie, USA,
2011 (20.00)
30.12. **Silvestrovská noc**, G. Marshall, USA, 2011 (20.00)

○ **Kino Hviezda Trnava**

Paulínska 1, Trnava, tel.: 033/55 11 042,
www.naoko.sk

PROGRAM NEDODALI DO UZÁVIERKY FILM.SK

○ **Kino Junior Levice**
MsKS, Sládkovičova 2, 934 01 Levice, tel.: 036/6225835,
kulturaly@mail.t-com.sk
predstavenia o 18.30 – pokiaľ nie je uvedené inak

2.-4.12. **Perfect Days**, A. Nellis, ČR, 2011, 100 min.
3.-4.12. **Rango**, G. Verbinski, USA, 2011, 107 min. (15.30)
6.-7.12. **Druhý svet**, G. Marchand, Franc./Belg., 2010, 105 min.
9.-11.12. **Johnny English sa vracia**, O. Parker, USA/Franc./VB,
2011, 101 min.
10.-11.12. **Tintinove dobrodružstvá**, S. Spielberg, USA/NZ/Belg.,
2011, 107 min. (15.30)
13.-14.12. **Jana Eyrová**, C. Fukunaga, VB, 2011, 120 min.
16.-18.12. **Paranormal Activity 3**, H. Joost, A. Schulman, USA,
2011, 84 min.
17.-18.12. **Harry Potter a Dary smrti II.**, D. Yates, VB/USA,
2011, 130 min. (15.30)
20.12. **Mr. Nice**, B. Rose, VB/Špan., 2009, 121 min.
21.-22.12. **Arthur zachráni Vianoce**, S. Smith, B. Cook, VB/USA,
2011, 98 min. (17.30)
21.-23.12. **Lóve**, J. Kroner, SR/ČR, 2011, 90 min.
27.-28.12. **Strom života**, T. Malick, USA, 2010, 138 min.
29.-30.12. **Twilight Saga: Úsvit – 1. časť**, B. Condon, USA,
2011, 111 min.

○ **Kino Strojár Martin**

Námestie S. H. Vajanského 2, Martin, tel.: 043/4224994,
www.kinostrojarsk.mojmartin.sk

2.-6.12. **Viditeľný svet**, P. Kríšťúfek, SR, 2011, 104 min. (20.00)
2.-7.12. **Mr. Nice**, B. Rose, VB/Špan., 2009, 121 min.
(2.-6.12. o 17.30, 7.12. o 16.00)
10.-14.12. **Twilight Saga: Úsvit – 1. časť**, B. Condon, USA, 2011,
111 min. (20.00, 11.-13.12. aj o 17.30)
15.-17.12. **Arthur zachráni Vianoce**, S. Smith, B. Cook, VB/USA,
2011, 98 min. (17.30)
16.-17.12. **Jana Eyrová**, C. Fukunaga, VB, 2011, 120 min. (20.00)
19.-20.12. **Arthur zachráni Vianoce**, S. Smith, B. Cook, VB/USA,
2011, 98 min. (17.30)
19.-20.12. **Jana Eyrová**, C. Fukunaga, VB, 2011, 120 min. (20.00)

(ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ!)

► Eva Michalková

Pozn.: Mimobratislavské kiná a filmové kluby ○

Uzávierka na Script & Pitch Workshops

Script & Pitch Workshops je pokročilý scenáristický kurz pre scenáristov a story editorov prvých a druhých celovečerných filmov z celého sveta. Kurz organizuje Torino Film Lab, trvá jedenásť mesiacov (marec 2012 až január 2013) a skladá sa z troch rezidenčných workshopov, dvoch on-line stretnutí a jedného alumni stretnutia. Kurz sa podrobne zaoberá celým procesom písania, až po finálny pitching pred producentmi a sales agentmi počas MFF Turín v novembri 2012. Z prihlásených autorov organizátori vyberú dvadsať, ktorí sa zúčastnia Script & Pitch Workshops. Uzávierka prihlášok je **10. decembra 2011**. Paralelne s workshopmi Script & Pitch bude prebiehať Writer's Room, workshop zameraný na proces vývoja transmediálnych projektov, určený pre profesionálov, pôsobiach v rôznych typoch médií, jeho uzávierka je **30. januára 2012**. Vstupný poplatok na oba workshopy je rovnaký – 2000 Eur. ► www.torinofilmlab.it.

► uwe

Akreditácie na Berlinale 2012

Registrácia a akreditácia na 62. ročník MFF Berlinale a filmový trh European Film Market (EFM), ktoré sa uskutočnia vo februári 2012, tento rok prvýkrát prebieha elektronicky. Cena akreditácie závisí od dátumu registrovania sa, do 6. januára 2012 platí výhodnejšia cena 100 Eur za akreditáciu na festival, 300 Eur za akreditáciu na filmový trh a 400 Eur na akreditáciu na obidve podujatia. Neskôr je možné sa ďalej akreditovať za vyššiu cenu, festival však vzhľadom na obmedzenú kapacitu nezaručuje, že žiadosti budú posúdené kladne. Študenti sa môžu na festival výhodne akreditovať za cenu 60 Eur v termíne do **15. decembra 2011**. Filmový trh European Film Market stále prijíma filmy, záujemcovia ich môžu prihlásovať do **22. decembra 2011** online na stránke EFM. Slovensko bude mať v rámci EFM opäť svoje zastúpenie v stánku Central European Cinema. ► www.berlinale.de, www.efm-berlinale.de

► uwe

Otvorená výzva na festival Delta

Do konca roka 2011 je otvorená výzva na prihlásenie na putovný Festival nezávislej audiovizuálnej tvorby Delta. Podujatie je zamerané na video a filmovú reč, výskum vizuálneho vyjadrovania a verejnú prezentáciu. Okrem premianta filmov a video-diel dáva Delta vo svojom programe priestor aj videodokumentáciám rôznych umeleckých akcií a performancií, videoinštaláciám či videoobjektom. Delta je súčasťou kultúrneho programu Arteskorta, ktorý sa zameriava na rôzne medziodborové aktivity predovšetkým vo verejnom priestore (prezentácie umenia, filmové festivaly, koncerty, happeningy, dramatické predstavenia, semináre, prednášky a iné). Snaží sa vyvážať umenie mimo priestoru tradičných inštitúcií, ktoré sa často trápia s nezáujmom verejnosti. Prihlásiť sa na festival Delta je možné na adrese cervotoc@gmail.com.

► www.arttoday.sk

► uwe

► www.csfilm.cz, www.filmpost.cz

Televízia českých a slovenských filmov
Slovenské pondelky 2011

5. december 2011

20.00 ► **Lalie polné**, r. E. Havetta, 1972, 80 min.
22.00 ► **Uhol pohľadu**, r. V. Balco, 1984, 75 min.

12. december 2011

20.00 ► **Kosenie jastrabej lúky**, r. Š. Uher, 1981, 83 min.
22.00 ► **Mladé srdcia**, r. V. Kubásek, 1952, 96 min.

19. december 2011

20.00 ► **Vítaz**, r. D. Trančík, 1978, 85 min.
22.00 ► **Zlatá réva**, r. L. Filan, 1977, 89 min.

26. december 2011

20.00 ► **Trofej neznámeho strelca**,
r. V. Pavlovič, V. Rosinec, 1974, 101 min.
22.00 ► **Pasca**, r. S. Párnický, 1981, 80 min.

Zmena programu vyhradená!

VÝROČIA

DECEMBER 2011

- 1.12.1941 **Marianna Grznárová**
– spisovateľka, dramaturgička
- 3.12.1941 **Bronislav Križan** – herec
- 8.12.1951 **Jaroslav Řihák** – režisér
- 9.12.1946 **Dušan Mitana** – spisovateľ
- 12.12.1931 **Vladimír Matušík**
– vedúci výpravy
- 16.12.1931 **Anton Korenčí** – herec
(zomrel 30. 9. 2008)
- 17.12.1946 **Ján Piroh** – režisér, dokumentarista
(zomrel 3. 2. 1988)
- 19.12.1921 **Štefan Mišovic** – herec
(zomrel 30. 4. 2008)
- 19.12.1971 **Simona Nôtová-Tušerová**
– šéfredaktorka časopisu Film.sk
- 23.12.1931 **Eva Landlová** – herečka
- 25.12.1931 **Emil Kočíš** – dramatik, scenárista
- 29.12.1926 **Július Vašek** – herec
(zomrel 1. 5. 2009)
- 31.12.1931 **Pavol Sýkora** – režisér, dokumentarista
(zomrel 13. 10. 1970)

zdroj: interná publikácia Slovenského filmového ústavu (SFÚ) ■ Kalendár filmových výročí 2011 ■ zostavila **Renáta Šmatláková**

TOP 10 SLOVENSKO (1. 1. – 30. 9. 2011)

	POČET DIVÁKOV
1 Harry Potter a Dary smrti II	208 319
2 Občiansky preukaz	144 409
3 Vo štvorici po opici 2	108 116
4 Šmolkovia	108 112
5 Na vlásku	96 902 *
6 Piráti Karibiku: V neznámych vodách	95 945
7 Kung Fu Panda 2	84 594
8 Muži v nádeji	81 559
9 Transformers 3	79 900
10 Rio	76 264

* film mal premiéru 16. 12. 2010
a jeho celková návštevnosť je 137 719 divákov

zdroj: Únia filmových distribútorov SR

Od 1. januára do 30. septembra 2011 prišlo do slovenských kín 2 608 656 divákov. Vďaka tomu, že v treťom štvrtroku mali premiéru divácky úspešné filmy *Harry Potter a Dary smrti II*, *Šmolkovia*, *Muži v nádeji* či *Autá 2*, medziročný pokles návštevnosti oproti prvému polroku klesol z 12,8 percent na 10 percent. V porovnaní s rovnakým obdobím roku 2010 klesla priemerná návštevnosť na predstavenie z 38,26 divákov na 30,48. Keďže však priemerná cena vstupenky vzrástla z 4,66 Eur na rekordných 4,86 Eur, medziročný pokles tržieb bol len 6,4 percent. Z menovaných filmových hitov sa až filmu *Harry Potter a Dary smrti II* podarilo prekonať lídra prvého štvrtroku – česko-slovenskú snímku *Občiansky preukaz*. Okrem nej malo počas prvých deviatich mesiacov roku 2011 premiéru ešte ďalších 10 slovenských a koprodukčných filmov. Najúspešnejším majoritne slovenským filmom sa stal *Cigán* Martina Šulíka (25., 26 340 divákov), výsledky ďalších domácich premiérových titulov sú nasledovné: *Lidice* (22., 28 856), *Marhuľový ostrov* (65., 8 433), *Devínsky masaker* (88., 4 756), *Nickyho rodina* (97., 3 599), *Nesvadbovo* (127., 1 329), *Mŕtvoľa musí zomrieť* (159., 639), *Čas grimás* (186., 394), *Dom* (231., 228) a *Malý zúrivý Robinson* (350., 29).

► Miro Ulman

► Slovenský film *Čas grimás* režiséra Petra Dimitrova o sochárovi Franzovi Xaverovi Messerschmidtovi reprezentoval Slovensko v termíne od 12. do 16. októbra na 3. ročníku medzinárodného filmového festivalu Carmel Art Film Festival v Kalifornii. Film sa premietal v kategórii celovečerných hraných filmov v exkluzívnom výbere šestnástich diel, z ktorých trinásť bolo z domácej produkcie a po jednom bol zastúpený britský, fínsko-taliansko-britský a slovenský film. Debut Petra Dimitrova tak bol zaradený na rovnakú štartovaciu čiaru s režisérskymi počinními Clint Eastwooda alebo mladého Jamesa Franca.

► Aj tento rok sa počas Mesiaca česko-slovenskej vzájomnosti konalo v pražskom Kine Ponrepo stretnutie so slovenskými animátormi. Dňa 17. októbra tam režisér a dramaturg Rudolf Urc uviedol dokumentárne filmy o začiatkoch animácie na Slovensku, svoju tvorbu predstavila animátorka Vanda Raymanová. Podujatie sa uskutočnilo v spolupráci Bibiany s Národným filmovým archívom Praha.

► V termíne od 3. do 6. novembra sa v Maďarskom kultúrnom stredisku v Prahe konala už tradičná prehliadka českých, maďarských, poľských a slovenských hraných, dokumentárnych a študentských filmov za účasti tvorcov pod názvom Súčasná filmová tvorba – Stredná Európa. Diváci počas nej videli aj slovenské filmy *Marhuľový ostrov* Petra Bebjaka, *Cigán* Martina Šulíka, *Viditeľný svet* Petra Krišťačka a dokument o scénografovi Alešovi Votavovi *Múry sú vysoké a hrubé* režiséra Juraja Johanídesa.

► Dňa 4. novembra sa v pražskom klube Cinema Café Černá labuť konala prezentácia knihy o Viktorovi Kubalovi. Zúčastnili sa jej autor publikácie Rudolf Urc a režisér dokumentárneho filmu o Kubalovi František Jurišič. Diváci si so záujmom pozreli aj Kubalov dlhometrážny film *Krvavá pani*. Podujatie bolo súčasťou prvého ročníka festivalu česko-slovenského umenia Podzimní let Černé labutě.

► V týždni od 7. do 13. novembra sa v Maďarsku uskutočnili tri významné prezentácie slovenskej kinematografie. Najdôležitejšou z nich bola prehliadka Týždeň slovenského filmu v Budapešti, počas ktorej sa premietlo šesť slovenských snímok. Súčasťou prehliadky bol aj tradičný filmový seminár pre študentov slovenského jazyka v Maďarsku, ktorý začal v Budapešti a pokračoval v Segedíne. Otváracím filmom Týždňa slovenského filmu bola snímka *Marhuľový ostrov*, ktorú osobne na podujatí uviedli režisér Peter Bebjak a producent Rasto Šesták.

► Dňa 16. novembra sa v estónskom Tallinne začal 15. ročník Medzinárodného festivalu Black Nights, do ktorého programu boli zaradené najnovšie slovenské diela *Cigán* Martina Šulíka, *Viditeľný svet* Petra Krišťačka, *Dom Zuzany Liovej*, *Alois Nebel* Tomáša Luňáka a *Občiansky preukaz* Ondřeja Trojana, ale aj krátky film režisérky Kataríny Kerekesovej *Kamene*. Festival trval do 30. novembra.

► Dňa 19. novembra zomrel po dlhej chorobe vo veku 62 rokov kameraman Pavel Horečný. Pavel Horečný bol absolventom kamery na FAMU v Prahe a pracoval na mnohých dokumentárnych a zábavných programoch v slovenských televíziách.

► V dňoch od 16. do 21. novembra sa v bratislavskom kine Mladost konal už 9. Stredoeurópsky festival talianskeho filmu Mittelcinemafest 2011. Podujatie za účasti zaujímavých hostí ponúklo desať filmov.

► DVD s filmom *Tisícročná včela I – II*, ktoré vydal Slovenský filmový ústav a spoločnosť Dixit dňa 29. októbra, sa krátko po svojom uvedení na trh dostalo na vrchol rebríčka DVD nosičov internetového portálu Gorila.sk. V čase uzávierky Film.sk figurovala Jakubiskova snímka na prvom mieste a v predajnosti predbehla aj DVD s divácky úspešnými zahraničnými filmami, ako *Doba ľadová: Mamutie Vianoce*, *Harry Potter a Dary smrti II* na druhom a treťom mieste, ale aj ďalšie snímky.

► sim

Produktie
režisér
podporili

Partnerská
podpora

KINEČKO

KLUB
FILMOV

FILM.SK

tyždeň

FM

Kinema

SME

Mediální
partneri

8-9
10-11
12-13

Partneri

Partneri

Organizátor

100
2011

PROJEKT

od 8. septembra

V KINÁCH A FILMOVÝCH KLUBOCH / www.asfk.sk

Dobré srdce
Druhá strana mince
Erotikon
Melancholia
Nórske drevo
Smrť v Benátkach
Strýko Búnmí
Turínsky kôň
Utorok po Vianociach
Veľká láska
Všetko najlepšie

NA MIESTACH: **KNIHKUPECTVÁ:** Artforum ... Ladon, s.r.o. – knižkupectvo Alexis ... Bene Libri – Modul ... Svet knihy – prevádzka Obchodná ...
FILMOVÉ KLUBY / KINÁ / ARTKINÁ: A4 – nultý priestor ... Kino Lumière ... Mladost ... Kino Fontána Piešťany ...
FK Univerzita Nitra ... FK Naoko Trnava ... Kino Junior Levica ... Kino Strojár Martin ...
+ Slovenský filmový ústav – Klapka.sk ... Divadelný ústav – Prospero ... vrtárka VŠMU ...

SLOVENSKÝ
FILMOVÝ ÚSTAV
SLOVAK FILM
INSTITUTE

ISSN 1335-8286
12

9 771335 828003

FILM.SK | FOTODIARY.SK | STROJAR.SK | TV 94.7/08

KALENDÁRIUM

▶ **PREMIÉRY**

DISTRIBÚCIA

ROZHOVOR

PUBLIKÁCIE

▶ **TÉMA**

FILMOVÉ NOVINKY

FESTIVALY

▶ **RECENZIA**

PROFIL

OHLASY

REBRÍČKY A JUBILEÁ

▶ **PROGRAMY**

VYBRANÝCH

PREMIÉROVÝCH KÍN

A FILMOVÝCH KLUBOV